ANUL II No. 54 — 6 Pagini 10 Pf. — Joi 13 August 1942

TRANSNISTRIA

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET TIRASPOL

GAZETA REDEȘTEPTARII NAȚIONALE A ROMANILOR DINTRE NISTRU ȘI BUG

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA BUCUREȘTI Strada Sărindar 5-7-9

ROMÂNII IN VIAȚA MILITARĂ ȘI POLITICĂ DE PESTE NISTRU

de G. BEZVICONI

Acum câteva luni, în revista „Renașterea" d. prof. Const. Giurescu a publicat un interesant articol despre populația moldovenească dela gura Niprului și a Bugului, în veacurile XVII-lea și al XVIII-lea.

„Știrile privitoare la Românii de pe țărmul de miazănoapte al Mării Negre, la răsărit de Nistru, — spune d. prof. Giurescu — sunt cu atât mai numeroase cu cât ne apropiem de vremea noastră; ele nu lipsesc însă nici pentru epoca mai veche. Încă din veacul al XIII-lea un act italian aminteste de o româncă Marioara, căsătorită în Caffa Crimeii. In 1430 printre soldații străini care apărau acest oraș genovez e pomenit și un Iacob Valahul. In 1455 găsim pe Moldoveni stăpânind cetatea Lerici, la gura Niprului, apoi ca soldați și negustori îi întâlnim în Crimeea, pe vremea lui Ștefan cel Mare. La 6 Februarie 1468 e pomenit, tot la Caffa un „Johannes Valachus", adică un Ioan Românul, apoi 1469 și 1470 un Stanciu, un Dumitru, un Radu, un Stoica.

Dacă acesta este un adevăr istoric pentru secolul al XVlea, atunci și mai numeroase și importante sunt datele ce le putem prezenta despre Românii de peste Nistru și rolul lor în viața militară și politică a Transnistriei de mai târziu. *Legăturile mai intense*, din punctul de vedere al emigrărilor și colonizărilor Românilor peste Nistru, încep din epoca Movileștilor, continând cu refugiul la Cazaci, de pildă al Domnitorului Ion Potcoavă, la 1577, urmat de numeroși boieri moldoveni, printre care și strămoșul familiei Hâjdeu. In secolul următor, relațiile româno-ucrainene se întăresc pe vremea căsătoriei Domnitei Ruxandra fata lui Vasile-Vodă Lupu, cu Timuș, feciorul hatmanului Ucrainei Bogdan Hmelniți, dar mai ales sub domnia lui Gheorghe Duca între anii 1678—1684, care aduce sub conducerea sa Moldova și Ucraina. Ca urmare a faptului acesta, Duca-Vodă întreprinde o întreagă colonizare a pământurilor de dincolo de Nistru cu Românii. Sunt însă și mai interesante, pornirile individuale ale Românilor în ținuturile Transnistriei, unde acești pionieri ai civilizației au ajuns să joace un rol important în viața militară—politică contemporană.

In secolul al XVII-lea găsim multe familii însemnate în Ucraina, de obârșie românească. Strămoșul neamului Cosvici „a intrat din Valahia în Jmudi", unul din ascendenții acestei familii fiind Mitropolitul Silvestru al Kievului, de prin anul 1650.

Neamul Ivanencu se trage din Ion Bogatul Ionescu „...în țara Valahilor hatman în Dubăsari, asupra întregii Ucraine, adică margine de acolo", în a doua jumătate a secolului al XVII-lea. Această familie pretinde că se trage din Ivoni-Voevod, de prin anul 1574, așa dar — poate — Ioan Vodă cel Cumplit. Fiul lui Ion Bogatul, Grigore Ivanencu, de natie valahă, la 1706 a emigrat din Moldova în Ucraina, unde a ajuns colonel al Cazacilor la Dubăsari, apoi la Bratlav. I s'a confirmat un blazon reprezentând capul de bour străpuns cu spada.

Aici trebue să facem două observatii: Valah și Valahia sunt nume date Românilor și Principatelor Române de către străini, provenind dela vechea denumire germană: Welsch-Roman. In ceea ce priveste însă vremurile despre care vorbim, așa dar secolele al XVI-lea, al XVII-lea, chiar și al XVIII-lea Românii care au un rol în viața militară a Transnistriei și a Cazacilor în felul acesta își rezervă acolo și o însemnătate politică, foarece în vremurile acelea tulburi puterea armată domina toate. Rolul Românilor în domeniul bisericesc și de cultură a fost și el de aceeași mare importanță.

La 1665, din Moldova a emigrat în Transnistria Raicea Grigore Dumitrașcu, însoțit de nepotul său, Marcu, și 500 de bărbați ai „tovărășiei stegarilor Valahiei", care s'au așezat în Bratlavșcina. Ajuns colonel de Cazaci — ostire liberă a Ucrainei, complectată de un număr impresionant de Români, — la 1673 Dumitrașcu s'a înscris la blazonul polon „Sas". Mulți dintre însoțitorii săi și urmașii lor, unii pierzând cu timpul numele lor românesc, dar păstrându-și blazonul, au contribuit la propășirea vieții sociale a țării care abia se închega. Colonelul însuși a murit la 1707, după ce a populat cu Români satele Bacumovca, Crupele, Berezenii și altele. Familia sa a dat Transnistriei și Ucrainei mai mulți cărturari.

Dacă n-am fi orientat după onomastica Cazacilor de pe vremuri, am putea înșira mii de nume românești. Vorbim însă numai despre acei care figurează oficial ca proveniți din Moldova. Așa este familia Tanschi, care se trage din frații colonei Anton, din Kiev și Vasile din Pereiaslav. Odată cu frații Tanschi a emigrat din Moldova și Lupul Breazul, numit apoi Luchian Brazuli, strămoșul familiei Brazuli-Bruscovschi. Lupu Breazul a luat parte în luptele ruso—suedeze din anii 1709-1711, când a fost trimis ca spion la Tighina, unde s'a refugiat la Varnița. Regele Carol al XII-lea al Suedezilor și hatmanul ucrainean Mazeppa. In ce privește familia Tanschi, ea a dat Ucrainei literat, din acest neam — prin femei — trăgându-se și marele scriitor Gogol.

Un rol și mai mare în viața politică a Cazacilor a avut hatmanul Ucrainei Dănilă Apostol, care a trăit între anii 1658—1734. Tatăl său, colonelul Pavel Apostol din Mirogorad, era nepotul unui emigrant român.

Familia Afendic se trage din Petre Afendic, pârcălab de Soroca la 1704. Neamul Malama a emigrat din Transilvania. Familia Armașevschi se coboară din armașul moldovenesc Vasile; ea a trecut în sec. al XVII-lea prin Polonia ,ca și o altă familie de emigranți din Moldova, Mazarache.

Colonizările Românilor în Rusia s'au mărit după refugiul lui Dimitrie Cantemir, care s'a retras la 1711 din Moldova, urmat de un mare număr de boieri și însoțitorii lor.

In părțile Harcovului, localități întregi s'au colonizat cu Români, contribuind intens la desvoltarea vieții sociale și culturale a regiunii. La 1740, urmașilor corpurilor de armată a lui Apostol Tigheciu și Cantemir, s'a aprobat dreptul de improprietărire în Ucraina. Doi ani mai târziu li s'a ordonat să se așeze în părțile Orenburgului, admițându-se la 1761 trecerea unora din ei din Polonia în regiunea Ecaterinoslavului. Astfel, toate marginile Rusiei se colonizau cu Români care alcătuiau un element excelent pentru înaintarea civilizației în desertul stepelor sălbatice ale hoinarilor năvălitori.

Cu cât Rusia se apropia de Nistru, cu atât coloniile românești se extindeau de-alungul stepelor alăturate Mării Negre, pășind spre vechea Moldova. Pacea dela Iași, acum o sută cincizeci de ani aduse ultima mare emigrare a Românilor peste Nistru. Încă din tratativele de pace, la 28 Decembrie 1791, cancelarul rus Bezborodca, venit la Iași, a făcut un raport împărătesei despre boierii moldoveni care, de teama urgiei turcești, țineau să emigreze peste Nistru și felul cum ar fi trebuit să fie despăgubiți.

Cel dintâi este fostul vornic și vistier, Matei Cantacuzino, un om bogat. Urmează vornicul și vistierul Scarlat Sturdza, un fruntaș de o destoinicie rară și bun pentru a fi folosit în serviciu; el ar fi trebuit să obțină gradul civil de general și vreo 700—800 șerbi odată cu pământul pe care locuia. După Sturdza figurează vornicul Gheorghe Ghica, hatmanul Constantin

(Continuare în pag. 4-a)

MAJESTATEA SA REGELE MIHAI I PRINTRE VITEZELE NOASTRE TRUPE

Tânărul și curatul nostru Rege a voit să mărturisească legătura Tronului de Armata Țării, mergând în mijlocul unităților noastre din liniile frontului.

Joi 30 Iulie, la 7 dimineața, M. S. Regele a sosit la aeroportul Băneasa, întovărășit de Majestatea Sa Regina Elena, de Casa Militară a Majestății Sale, d-nii colonel Codreanu col. Brătănescu, lt. col. Olteanu Dumitrescu d. Mocsony-Stircea, Directorul Mareșalatului, d-na Nelly Catargi, Doamna de onoare, studentul Ioaniția, camaradul Regelui.

La aeroportul Băneasa, M. S. Regele a fost salutat de d. prof. M. Antonescu, vice președintele Consiliului de Miniștri, de d. g-ral de Corp de Armată D. Popescu, — Ministrul de Interne, ministrul g-ral Vasiliu, ministrul g-ral Jienescu, g-ralul de Corp de Armată Niculescu, precum și de d. baron Manfred von Killinger, ministrul Germaniei, generalul Alfred Gerstenberg, colonel Spalke, Printul Solms, secretar de Legație și alții.

SOSIREA LA MELITOPOL

După un sbor de 4 ore avionul M. S. Regelui s'a oprit la Melitopol, unde M. S. Regele, Primul Ministru și Ministrul Aviației au fost salutați de comandantul Flotilei din Melitopol, vizitând apoi atelierele mobile ale aviației.

M. S. REGELE LA MARIUPOL

La ora 11 avionul M. S. Regelui a aterizat la Mariupol

M. S. Regele a fost salutat la aerodrom de d. g-ral Pantazi, Ministrul Apărării Naționale, care se afla de mai multă vreme în zona de operațiuni, g-ral da Armată Petre Dumitrescu, g-ral de Corp de Armată Racoviță, g-ral Arbore, g-ral Nicolaescu, colonel Leonida, colonel Eftimiu și alții.

La ora 11.30 d. g-ral de Armată Petre Dumitrescu și d. colonel Leonida, șeful Operațiunilor, au înfățișat M. S. Regelui planurile și situația operațiunilor, dând la Comandament toate explicațiile asupra poziției unităților noastre

La masă d. g-ral Petre Dumitrescu a închinat pentru M. S. Regele, mărturisind devotamentul pentru Țară și Rege, ca și hotărârea Armatei a III-a, conștientă de misiunea ei de a-și purta cu hotărâre lupta pentru victorie.

INSPECTAREA UNITĂȚILOR DE PE LITORALUL MĂRII DE AZOV

După masă M. S. Regele, d. prof. Mihai Antonescu, Casa Militară a M. S. Regelui și însoțitorii primului ministru au inspectat unitățile și escadroanele din regiunea Mariupol și litoralul Mării de Azov.

M. S. Regele a asistat la tirul de coastă și a inspectat unitățile de cavalerie din împrejurimi.

LA TAGANROG

Vineri, 31 Iulie, M. S. Regele, urmat de d. prof. M. Antonescu, de comandanții marilor unități, în frunte cu domnii generali P Dumitrescu și Racoviță, a inspectat unitățile dintre Mariupol și Taganrog, unități de cavalerie și unități motorizate.

Taganrog este un port al Mării de Azov situat cam la 25 km. de Rostov. Pe șoseaua nesfârșită care duce înspre Don și Caucaz, înaintau în marș hotărât trupe noastre de cavalerie și unități motorizate.

Departe, în pragul imensității rusești, întâlnirea aceasta dintre Regele Țării și ostașii Români, porniți mereu înainte să sporească gloria Patriei, a fost dintre cele mai impresionante.

In fața Suveranului și a Primului Ministru al Țării, soldații s'au oprit pentru a da onorul, înainte de a începe altă bătălie și de a culege alte victorii.

S'a vizitat postul de comandă înaintat al Cavaleriei, unde M. S. Regele a primit lămuriri cu privire la desfășurarea operațiunilor pe front.

Atât Suveranul cât și d. prof. Mihai Antonescu s'au întreținut îndelung cu ofițerii și soldații noștri, exprimându-le recunoștința poporului românesc pentru jertfa și vitejia lor.

La dejunul dat Majestății Sale la Taganrog, d. general de Armată Ruof a închinat pentru Majestatea Sa Regele și pentru Armată, rostind cuvinte de laudă pentru Armata Română.

A răspuns d. prof. M. Antonescu, vice-președintele Consiliului de Miniștri, arătând că M. S Regele a venit în mijlocul unităților românești pentru a mărturisi încă odată legătura dintre Rege și Armată.

M. S. Regele a vizitat apoi muzeul Petru cel Mare din Taganrog.

In după amiaza acelelași zile M. S Regele a inspectat unele unități în deplasare în regiunea Taganrog.

D. prim-ministru Mihai Antonescu a cercetat situația unor escadroane de cavalerie interesându-se de familiile soldaților.

M. S. Regele întovărășit de d. prim-ministru, de d. g-ral P Dumitrescu și g-ralul Racoviță, a inspectat după aceia un regiment de Rosiori Ialca.

PRIMIREA M. S. REGELUI ȘI A D-LUI PRIM-MINISTRU LA SIMFEROPOL

Sâmbătă 1 August M. S. Regele, d. prof. Mihai Antonescu, d. g-ral Pantazi, d. g-ral Jienescu, Casa Regală a M. S. Regelui, precum și d. G-ral Gerstenberg, colonelul Spalke și însoțitorii au continuat drumul spre Simferopol.

Inainte de plecare pe aeroportul Mariupol-ului, M. S. Regele și d. prof. Mihai Antonescu s'au interesat îndeaproape de avioanele de bombardament care se aflau acolo gata de decolare.

Un bombardier bimotor, tip nou, a reținut îndeosebi atenția Suveranului.

(Continuare în pag. 5-a)

SETEA DE CULTURĂ ROMÂNEASCĂ LA ODESA

Odesa — acea metropolă așezată la nordul Mării Negre — care s'a ridicat în timp de 2 secole și ceva, astăzi este plină de viață românească.

După cum Petru cel Mare, prin întemeerea orașului Petrograd a deschis o fereastră spre Apus, tot așa și ambițioasa Ecaterina a II-a, punând bazele orașului Odesa, pe vechiul sat tătărăsc Hadjibei, în anul 1793—94, a deschis o altă fereastră către Sud, pentru a intra în legătură cu popoarele și cultura din jurul Mării Mediterane.

Este o mândrie pentru noi că planul acestui oraș a fost întocmit de inginerul român Manole și cele dintâiu biserici (deci cea dintâiu formă de viață spirituală) au fost zidite după blagoslovenia Mitropolitului român, Gavriil Băiculescu, pe atunci exarh al Eparhiei Ecaterinoslavului.

Acuma, după spulberarea comuniștilor, care nu au adaos aproape nimic acestui port măreț, viața începe să se înfiripeze, și din ruinele războiului, răsar zilnic tot felul de manifestări și întreprinderi, care arată în chip neîndoelnic că acolo se depun mari sforțări pentru a se evidenția spiritul românesc de organizare.

Alături de firmele comerciale românești, alături de alte întreprinderi de ordin material, cultura noastră se arată sub toate formele, pentru a cuceri sufletul acelora care încă se mai găsesc în îndoială asupra posibilităților și creațiunilor noastre spirituale.

Cu toată vacanța de vară, nimeni nu s'a gândit la un ceas de odihnă.

Cinematografele rulează încontinuu, cu sălile arhipline de lume care vine să vadă frumusețile Țării și ultimul jurnal de război cu bravura ostașilor noștri.

Teatrul National, cu trupe din Iași și București, răspândește graiul și sufletul nostru.

Opera din Odesa, acel monument unic de artă, prin activitatea ei, înalță spiritul către culmile eternului frumos.

Cursuri învățătorești de limba română se fac în mai multe sectoare, și toți dascălii străini stăruesc din toate puterile, să cunoască limba statului, care i-a scăpat de urgia bolșevică.

Tot acolo lucrează comisia la traducerea și alcătuirea manualelor didactice de curs secundar sub conducerea înimosului român transnistrian, Șt. Bălan, inspector general al învățământului secundar din Transnistria.

Dar cea mai rodnică activitate național-culturală o desfășoară Cercul Românesc, care a luat ființă în urma stăruinții energice a fruntașului transnistrian Paul Șt. Iliin, actual subprefect al jud. Odesa. Grupând în jurul său pe d-nii Gh. Zize, D. Marcu și S. Dumitrașcu, îndrumătorii învățământului din Odesa, această echipă de oameni au realizat înfăptuiri, care merită toată lauda.

In fiecare Duminică, în sala cercului românesc, se adună mii de moldoveni, care altădată, sub apăsarea străină se rușinau de blazonul lor național, vin cu fruntea sus, pentru a asculta cuvântul conducătorilor și a se pune în slujba crucei românești.

Tot felul de conferințe ilustrează activitatea acestui cerc și moldovenii le sorb cu multă dragoste și mulțumire.

Din inițiativa acestui grup și cu sprijinul Primăriei Municipului, s'au pus bazele Universității Populare, unde se țin cursuri regulat, frecventate de publicul românesc și chiar de cel străin.

In ziua de 20 Iulie, luând parte la aceste conferințe, am rămas adânc mișcat de afluența publicului în număr de peste 800 persoane, care ascultau cu luare aminte interesantele expuneri făcute de conferențiari.

D. inspector școlar D. Marcu a dezvoltat un subiect „Despre filosofie", iar d. profesor universitar E. Diaconescu a vorbit despre „Poziția României în Sud Estul Europei". Ambii vorbitori au fost ascultați cu mare atenție și au fost răsplătiți cu vii aplauze.

La sfârșit, d. S. Dumitrașcu insp. șc. secundar și un vechi luptător al Românilor de peste Nistru, a făcut câte un rezumat în limba rusă și pentru acei care nu stăpânesc încă bine limba noastră literară.

Din cele arătate sumar se vede limpede că activitatea culturală se găsește pe un drum bun și promotorii sufletului românesc din Odesa merită toată recunoștința.

Andrei Niculescu

NE-A PĂRĂSIT UN PRIETEN

D. dr. Ihnen, oberkriegsverwaltungsrat pe lângă Guvernământul Transnistriei, omul care prin cunoștințele sale, prin munca sa și prin tactul său, ne-a sprijinit aproape un an de zile în munca grea de organizare a provinciei dintre Nistru și Bug, ne-a părăsit.

Chemat de patria sa, într'un post de înaltă răspundere, și-a luat eri rămas bun dela prietenii și colaboratorii de aci, dela Transnistria însăși, pe care a iubit-o și a ajutat-o.

In cinstea domnului dr. Ihnen, d. Prof. Gh. Alexianu, Guvernatorul Transnistriei, oferind o masă de despărțire, a reunit în Casa Tolstoi din Odesa, personalitățile locale, prietenii și colaboratorii d-lui dr. Ihnen.

Intr'o atmosferă de caldă și pură camaraderie, d. Guvernator adresându-se invitaților a spus următoarele:

„Administrația din Transnistria a fost ajutată cu perseverență de aproape un an de cunoștințele luminate și pline de patriotism ale d-lui dr. Ihnen, oberkriegsverwaltungsrat pe lângă Guvernământul nostru.

Nevoi imperioase reclamă azi pe dr. Ihnen la un alt post de înaltă și grea răspundere.

Dr. Ihnen a fost tot timpul alături de noi sfătuitor prețios, colaborator devotat, om de știință și de tehnică administrativă ce face cinste țării sale și deschide orizontul nou în lume.

Totdeauna prezent la orice manifestare a administrației din Transnistria, totdeauna gata să ne ajute, să promoveze orice idee și orice gând bun, dr. Ihnen a fost sufletul creator care s'a entuziasmat de dragoste pentru Transnistria, pentru noua administrație românească și pentru sufletul nou ce de aproape un an îl turnăm împreună aici spre a zidi temelii de lume nouă și de credință în destinul de mâine al omenirei.

Sol de credință, de entuziasm și de creație al Germaniei pe care înțelegem în fiecare zi s'o prețuim și stimăm mai mult, sol al științei și al lumei Germane, d. dr. Ihnen s'a identificat cu sufletul neamului nostru, cu aspirațiile noastre, cu durerile noastre, pe care le-a auzit șoptite și suspinate în fiecare clipă și suntem siguri că va purta deapururi în suflet icoana clipelor de creație trăită alături de noi, icoana dorurilor și aspirațiilor neamului nostru.

„Când plecați azi, dintre noi, iubite colaborator, să nu uitați că v'ați legat numele de istoria Transnistriei renăscute, de sufletul neamului nostru, de aspirațiile și idealurile lui.

„Noi vă mulțumim, cu recunoștință, cu dragoste și cu prietenie pentru tot ce ați făcut pentru noi, Transnistria și România vă vor purta în suflet amintirea neștearsă a clipelor mărețe trăite în mijlocul nostru și a participației

(Continuare în pag. 5-a)

GÂND și LOVĂ Românească

TÂLCURI DUMNEZEEŞTI

Era în vremea când Mântuitorul a rostit şi a tâlmăcit acea neuitată şi minunată pildă cu „semănătorul care a ieşit să samene sămânţa". Nimicdecât a dat o altă pildă, despre care ne pomeneşte sfântul evanghelist Matei.

A zis Iisus: „Asemenea este împărăţia cerurilor omului care a semănat sămânţă bună în ţarina sa. Dar pe când oamenii dormeau, a venit vrăjmaşul lui, a semănat neghină printre grâu şi s'a dus. Iar dacă a crescut palul şi a făcut roadă, atunci se arătă şi neghina. Venind slugile stăpânului casei, îi ziseră: Doamne, n'ai semănat tu oare sămânţă bună în ţarina ta? De unde dară are neghină? El le răspunse: Un om vrăjmaş a făcut aceasta. Servitorii îi ziseră: Voeşti atunci să ne ducem şi s'o plivim? El însă rosti: Nu, ca nu cumva, plivind neghina, să smulgeţi cu ea şi grâul. Lăsaţi să crească împreună cu grâul şi neghina, până la seceriş, şi la vremea secerişului, voi zice servitorilor: Pliviţi întâi neghina şi legaţi'o în snopi ca s'o ardem, iar grâul îl strângeţi în jitniţa mea..."

In această pildă, prin omul care a semănat sămânţa bună se înţelege însuşi Dumnezeu. Şi precum vedeţi, Dumnezeu lasă neghina să crească alături de grâu până la seceriş, adică până la judecata de apoi, când se strâng roadele vieţii.

Grâul dă rod hrănitor, binefăcător, pe când neghina rodeşte sămânţă stricătoare şi nu e bună la nimic. Şi pentru a nu se înmulţi, neghina este adunată şi pusă pe foc. Tot aşa se întâmplă cu oamenii buni şi cu oamenii răi. Cei buni sunt adunaţi de o parte şi aşezaţi în lumea dreptilor, unde este fericirea veşnică, pe când cei răi sunt aruncaţi în focul iadului ca să ardă.

Cât de mult se aseamănă această parabolă cu ţara noastră! România era ca un ogor întins şi mănos, în care semănătorul a semănat sămânţă bună. De aceea era râvnită de străini. Ei păndeau la hotar, şi într'o bună zi au dat năvală ca neghina în grâu şi au pus stăpânire pe o bună parte din ogorul nostru, aruncând sămânţă neagră.

Necazul şi jalea noastră ne-au adus aminte de pilda Mântuitorului. Am aşteptat deci cu credinţă, vremea secerişului, ca să facem după cuvântul dumnezeiesc. Şi iată, secerişul a sosit odată cu biruinţa românească. Braţe româneşti au pornit pline de avânt şi nu s'au oprit până ce nu au tăiat şi aruncat în foc toată neghina de pe brazda moşiei noastre. Azi, Neamul Românesc se adună din nou în patria lui, întocmai ca grâul în jitniţa stăpânului cel înţelept.

Dar aceasta este întocmai altei pilde a Mântuitorului, care spune: „Împărăţia cerului se aseamănă cu un grăunte de muştar, pe care l-a luat omul şi l'a semănat în ţarina sa. Este mai mic decât toate seminţele, dar când a crescut este mai mare decât legumele şi se face pom, încât vin păsările cerului şi se sălăşluesc în ramurile lui".

Intr'adevăr, ţara noastră era mai mică decât altele care s'au năpustit asupra ei. Dar în sufletul Neamului creştea bobul de credinţă. Şi acesta a crescut mai mare şi mai tare decât puterea duşmanilor. Iar păsările biruinţei s'au sălăşluit în ramurile ei şi cântecul lor a alungat pe străini şi a risipit neagra jale.

Fiindcă, precum tot Iisus a zis: „Împărăţia cerului este asemenea aluatului pe care luându'l o femee l'a ascuns în trei măsuri de făină, până ce s'a dospit toată".

Noi, la fel, am luat aluatul credinţei şi l-am pus în coca sufletului românesc, unde a dospit şi a crescut înzecit. Astfel, acum Neamul îşi coace pâinea bucuriei şi a nădejdii, rod al trudei, al suferinţei şi al jertfei sale.

Toate acestea s'au împlinit nouă, tocmai pentrucă am rămas la cuvântul Domnului, la credinţa în voia lui Dumnezeu. Şi trebue să fim fericiţi că tocmai Neamul nostru a fost ales între asemenea dumnezeeşti împliniri ale Praznicului evanghelic al pildelor Mântuitorului. De aceea, luând învăţătură din aceste semne, e bine să stăm şi pe viitor, neclătinaţi, pe temelia credinţei noastre în Dumnezeu şi în soarta Neamului românesc.

POPAS APOSTOLIC ŞI CULTURAL

CÂNTECUL ŞI HORA OLTENEASCĂ IN TRANSNISTRIA

Căminul cultural „Cântarea Olteniei" in frunte cu Mitropolitul Nifon Criveanu la Tiraspol

In marea operă de refacere naţională şi culturală a provinciei dintre Nistru şi Bug, s'a simţit nevoia dela venirea administraţiei româneşti aici de o intensă propagandă a cântecului şi jocului românesc, ca un mijloc de reducere şi înfrăţire sufletească.

Căminele moldoveneşti din satele transnistriene, au pregătit masele moldovenilor de aici, ca mai târziu, cei ce vor veni din Cetatea Culturii a „Fundaţiilor Regale Mihai I" să fie înţeleşi pe deplin.

O asemenea zi de înfrăţire sufletească au trăit'o moldovenii din Tiraspol, cu ocaz'a vizitei Mitropolitului Olteniei Nifon Criveanu şi a Căminului Cultural „Cântarea Olteniei" de sub conducerea d-lui Preşedinte G. Adam Popescu şi a d-lui Director regional C. Şaban-Făgeţel.

Primirea in gara Tiraspol

La ora 1 jum., caravana culturală a Olteniei in frunte cu Mitropolitul Nifon Criveanu, venind cu trenul dela Bucureşti au, fost primiţi în gară de d. dir. administrativ Octav Gheorghiu, arhim. A. Nica, şeful de cabinet al guvernatorului, Romulus Pop, Oct. Giurgea subdirector, Andrei Năstase dela Serviciul Presei, clerul Misiunii Ortodoxe din Transnistria şi întreg personalul Direcţiei Propagandei a Guvernământului.

Dela gară oaspeţii s'au îndreptat către Catedrala oraşului, unde s'a săvârşit un Te-Deum de un sobor de preoţi în frunte cu Arhim. A. Nica.

După terminarea Serviciului religios Arhim. A. Nica, a adresat I. P. S. Mitropolitului Olteniei, un cuvânt cald de bun sosit.

„Din partea poporului drept credincios de aici vă spun: Bine aţi venit.

Toată suflarea Transnistriei aşteaptă această înaltă faţă bisericească, care a binevoit să-şi trimeată fiii duhovniceşti, acolo unde crucea şi altarul lui Hristos, cerea o reintronare grabnică.

Pământul acesta dintre Nistru şi Bug, azi e mângâiat de cântecul şi slova evanghelică a cucernicilor preoţi ce l'aţi trimis aici cu o arădere sfântă în jertfelnicul credinţei strămoşeşti.

P. C. S. Arhim. A. Nica, îşi încheie cuvântul său dorind I. P. Sfinţitului Mitropolit, putere şi izbândă în marea operă apostolică.

A vorbit apoi I. P. S. Mitropolitul Olteniei.

PREA CUVIOASE ARHIMANDRIT.
IUBIŢI CREDINCIOŞI.

Mulţumesc din inimă Prea Cuviosului Arhim. A. Nica, pentru cuvântul de iubire, pornit dintr'un suflet curat şi dintr'o raţiune dreaptă.

Şi acest cuvânt îmi este îndoit de drag, fiindcă el vine din partea unui cunoscut Slujitor al Bisericii.

Vin cu emoţie pe acest pământ, rugând cerul să aducă pace acestui popor şi izbândă Regelui, Mareşalului şi Armatei, ca să îndrepte hotarul atât la răsărit cât şi la apus.

I.P.C.S. Mitropolitul Olteniei termină cuvântarea, binecuvântând lucrarea Misiunii Ortodoxe şi Administraţia Românească de aici.

In marşul lui Tudor spre Guvernământ

Ca altădată armata panduriilor, flăcăii şi fetele Căminului Cultural „Cântarea Olteniei" şi echipa de jocuri naţionale din Vişlea de Jos — Făgăraş, toţi îmbrăcaţi în costume naţionale, pornind în pas cadenţat către Palatul Guvernământului în marşul lui Tudor, păreau în depărtare o năvalnică oaste de lumină...

Străzile oraşului ca la un semn se umplură de un numeros public, iar copiii şi tineretul moldovean de aici, luând parte în rândurile convolului, îngânau şi ei pe cât ştiau, frânturi din marşul lui Tudor, ca apoi la un semn nevăzut să strige: „Trăiască Mareşalul".

In faţa Guvernământului cele 140 de persoane, au fost întâmpinate de d. Guvernator al Transnistriei, Prof. Gh. Alexianu, care le-a strâns mâna cu toată căldura şi drăgostea cuvenită.

Doina Oltului mângâie suferinţele răniţilor

In marşul fanfarei, corul Căminului de sub conducerea d-lui dirijor Nina, a pornit către spitalele de Campanie, ducând cu el nu numai cântul, ci şi mângâierea specifică sufletului românesc.

Cântul „Doinei" a transformat spitalele în temple de înaltă operă culturală, iar spectatorii, eroii dela Sevastopol şi Harcov, radiau de lumina fericirii, având ocazia de a se simţi prin cânt ca şi la ei acasă...

In hora sau sârba olteneaşcă, faţa rănitului se lumina şi zâmbetul lui era asemănător mult, cu acela, când în sunetul lăutei învârteau în vatra satului, cea mai dragă fată din lume.

O şezătoare culturală la teatrul „Ştefan cel Mare"

La ora 8 jum. p. m. în prezenţa d-lui Prof. Gh. Alexianu, Guvernatorul Transnistriei, a d-lui General Dumitriu, I.P.S. Mitropolitul Nifon Criveanu, P.C.S. Arhim. A. Nica, Dir. Cabinet Verenca, Dir. Financiar Râmniceanu, Dir. Spitalelor Dr. Niculescu, Dr. Tătăranu Dir. Sănătăţii, Dir. Industrial Gotsman, Primarul oraşului N. Scribin, Sub. Dir. Propagandei Oct. Giurgea, precum şi un numeros public, a avut loc un concert de muzică românească dat de Căminul Cultural „Cântarea Olteniei" executându-se şi câteva jocuri naţionale de echipa Căminului Cultural „Vişlea de Jos" Făgăraş.

Concertul a cuprins un bogat program de cântece ppoulare, din care amintim numai câteva: Trandafir de pe răzoare, Foaie verde firul ierbii, Nunta ţărănească, două cântece Basarabene, Alunelul Oltenesc, Ana Lugojana, Iac'aşa, Marioara dela Gorj şi altele.

Concertul a fost dirijat cu mare măestrie de însufleţitul fiu al Olteniei d. Nica.

Atât cântecele cât şi jocurile naţionale au însufleţit întreaga sală încât binele meritatele aprecieri, aplauzele, nu se mai sfârşeau.

Infrăţirea in horă şi in cânt

După terminarea concertului, tanţara Căminului din faţa Teatrului, a umplut văzduhul de vibrări, chiote şi strigături.

Hora s'a închis. Olteni şi Oltencele noastre se prind în horă cu flăcăii şi fetele moldovenilor de a'ci, iar ostaşii, scoteau căte un chiot ca altă dată pe câmpul de luptă, când dădeau piept cu duşmanul neîmpăcat.

In pulberea de stele ce revărsau arginţi pe fotele şi cămeşile naţionale, hora părea o mare albită, legănându-se uşor ca valurile în adierea vântului...

O recepţie la Guvernământ

Părăsind teatrul, cele 140 de persoane cari formau o adevărată caravană, s'au îndreptat către palatul Guvernământului, în sunetul marşului „Deşteaptă-te Române".

Aici în sala de festivităţi a Guvernământului, a avut loc o recepţie cu ocazia căreia d. prof. Gh. Alexianu, Guvernatorul Transnistriei, a spus următoarele:

„Aţi venit aici ca să vedeţi cum prin suflet şi sânge românesc s'a reclădit un nou hotar, aşa cum trebuia să fie.

Fiecare palmă de pământ e cucerit cu duhul şi jertfa soldatului nostru.

Aţi venit aici să întăriţi munca noastră spre a face cinste Regelui, Mareşalului şi Armatei.

Patria făureşte pe meleagurile Transnistriei, un nou destin românesc, o nouă aşezare şi o nouă orânduire bazată pe realitate şi muncă.

D. prof. Gh. Alexianu, Guvernatorul Transnistriei, închee cuvântul astfel:

Reîntorcându-vă în Oltenia noastră, daţi duh de viaţă nouă precum şi pe toate meleagurile unde ajungeţi, spunând tuturor, că aici se face românism integral.

A mai vorbit preot protopop Alex. Rusan, care elogiind figura M. S. Regelui şi a Domnului Mareşal, precum şi a d-lui Guvernator al Transnistriei, a urat tuturor izbândă deplină în noua ordine europeană.

Horaţiu Ionescu

DREPTATEA NOASTRĂ

Sub îmboldul unei îndatoriri de a face cunoscut, în rândurile mulţimii, neamul românesc care se află peste hotare, d. N. P. Vaidomir publică o interesantă lucrare, cu următorul titlu grăitor: „Drepturi româneşti în Transnistria".

Folosind în deosebi materialul apărut în săptămânalul nostru, d-sa a isbutit să înjghebeze un documentat studiu, care oferă cititorului o imagine clară asupra drepturilor noastre în provincia dintre Nistru şi Bug. Necesitatea de a cunoaşte şi înţelege acest adevăr este o supremă datorie. „Pentrucă — observă autorul — un popor nu e deajuns ca să fie puternic înarmat ca să învingă: el trebue să fie în aceeaşi măsură de pregătit sufleteşte, convins pentru ceeace luptă".

In lumina acestei explicaţii „noi trebue să fim convinşi că, pe frontul de răsărit, luptăm pentru drepturile noastre naţionale: pentru desrobirea Basarabiei şi a Bucovinei, pentru liberarea a peste un milion de fraţi de dincolo de Nistru, şi pentru aşezarea hotarului de răsărit iar în cadrul misiunii europene a neamului nostru, de apărători ai culturii şi ai civilizaţiei continentului, luptăm alături de germani pentru distrugerea bolşevismului şi înlăturarea primejdiei slave, tot atât de ameninţătoare şi pentru ţara noastră, ca şi pentru restul Europei".

După ce lămureşte înţelesul cuvântului „Transnistria", pe baza unei scurte incursiuni istorice, d. prof. N. P. Vaidomir atrage anticipat atenţia asupra adevărului că Transnistria nu-i decât o parte integrantă din unitatea geografică, politică, istorică şi etnică a ţării şi poporului românesc.

In continuare, analizează tot mai aceste drepturi legitime, bazate pe studiul geografiei, dreptul de ordin politic, dreptul nostru istoric în Transnistria, (adu-se amănunţit) şi dreptul etnic românesc la răsărit de Nistru.

Concluziile cu care se încheie acest plăcut studiu sunt cât se poate de edificatoare. Fiecare frază încinge un adevăr, sprijinit pe cele mai temeinice adevăruri. Considerată în ansamblul ei, lucrarea şi-a atins cu prisosinţă scopul pentru care a văzut lumina tiparului. Oricine o citeşte nu va avea decât de câştigat o încredere nesdruncinată în trăinicia neamului nostru, chiar şi sub cele mai apăsătoare stăpâniri păgâne, precum şi o convingere hotărîtă a rostului luptei noastre până departe în inima stepei euro-asiatice.

Continuarea luptei noastre, până la deplina îngenunchiere a periculosului vecin din răsărit, reprezintă un imperativ categoric „pentru apărarea hotarelor târii şi pentru existenţa naţională a neamului".

Transnistria, unde suntem pe pământ românesc, între fraţi de ai noştri, cărora trebue să le asigurăm libertatea de care au fost văduviţi de haina stăpânire rusească. Imperiul civilizaţiei noastre trebue extins şi asupra acestui colţ de ţară românească „aşa cum a făcut, acum 2000 de ani, marele nostru strămoş Buerebista, şi, prin aceasta restabilim la răsărit — pentru totdeauna — unitatea geografică, politică, istorică şi etnică a pământului şi neamului românesc", — sunt cuvintele isvorîte dintr'o fermă convingere ale confratelui nostru dela celălalt hotar al ţării.

Diomid Strungaru

INTR'O NOAPTE IN TRANSNISTRIA

Schiţă de războiu

Dela Rudniţa, ca să scurteze drumul spre Balta, soldatul Toderiţă Iancu a pornit cu căruţa lui cu coviltir, plină de lăzi, pe un drum lăturalnic, prin porumbişti nesfârşite, unde ore întregi nu întâlneşte nici un trecător. L-a îndreptat un camarad pe aici şi el a pornit cu cuaj înainte, deşi e prima dată când străbate aceste locuri.

Soldatul Toderiţă nu-i tânăr, dar aşa cum e, cu părul şi mustaţa sure, mărunţel de statură şi costeliv, cu faţa pământie, e ager ca un flăcău, rezistent şi priceput. La începutul războiului, n'a aşteptat să-l cheme ţara sau să-l lase la vatră, ca leat vechiu, ci a plecat voluntar, odată cu cei tineri din sat dela el. La unitatea lui, pe front, s'a dovedit totdeauna a fi vrednic de încrederea ce i-o arătaseră comandanţii. Iată-l acum, pe drumurile transnistriene, mânându-şi caii tăcut, cu un muc de ţigare în colţul gurii. Praful i s'a aşezat pe faţa arsă de soare ca un strat gros de făină şi pare un unchieş din poveste care duce daruri nepoţilor. Tăcerea îl învăluie într'o linişte caldă, plină de amintiri. Priveşte holdele îmbelşugate cu nesaţ, de parcă toate ar fi ale lui şi, când trece pe lângă rarele păcuri de pădure, risipite ca nişte pete negre pe întinderea albie a câmpului, adulmecă aerul şi soarbe însetat mireasmele amărui ale pomilor.

Soarele a început să coboare, sângeriu, spre apus. După un răstimp, pe cer se adună fâşii de nouri cenuşii şi o boare de vânt adie uşor, ca o mângâere. Frunzele arămii şi uscate ale porumbului copt încep să fâşie ascuţit. Câteva păsări spintecă văzduhul şi se pierd, grăbite spre cuiburi. Curând, cerul se întunecă pretutindeni şi înserarea cade de vreme. Incep să se scuture stropi mari de ploaie; în câteva clipe, ţărna drumului se transformă într'un noroi cleios, străbătut de şuvoaie mici de apă. Caii îşi încetinesc mersul, dar camaradul Toderiţă îi atinge din ce în ce mai des, cu biciuşca, îndemnându-i cu vorbe blânde:

— Hii, tată! Hii, băeţii.

Işi aude glasul şi, în liniştea peste care s'a aşternut răpăiala adormitoare a ploii, i se pare străin şi nefiresc. Adăpostit sub coviltir, aprinde în pumni o ţigare răsucită gros şi, după ce scuipă în marginea drumului, îşi îndeamnă iarăşi caii, mai mult parcă să-şi audă din nou glasul.

— Dii, căluţii mosului! Dii, că ne-a apucat noaptea pe drum!..

Ca şi mai înainte, i se pare că vorbele îi sună sec şi că nu-l mai ascultă nici caii. Intunericul e tot mai dens; abia se mai vede drumul. Coceni înalţi de porumb se clatină în vânt ca nişte mogâldeţe mustăcioase şi câte un pomişor uscat, prizărit pe marginea drumului, apare când şi când, pe neaşteptate, ca o ameninţare.

Toderiţă şi-a tras, fără voe, puşca mai aproape de el. Pentru prima dată simte în suflet o turburare nelămurită. Pe toată întinderea câmpiei, în noapte, prin locuri neumblate şi necunoscute, e singur. Nu s'aude decât clipocitul ploii şi mersul cailor. Nu mai e sigur dacă e drumul bun. Pe aici, satele sunt rare, depărtate mult unele de altele. Mergi ore întregi şi ţi se pare că drumul nu se mai sfârşeşte. Toderiţă ar vrea să ajungă mai repede într'un sat, să măe peste noapte, să adăpostească animalele şi să le dea să mănânce. El, a şi uitat de foame.

Ajuns la o răspântie, opreşte căruţa în loc, neştiind încotro s'o apuce. La dreapta, i s'a părut că zăreşte în hezna, departe, o luminiţă slabă, ca pâlpâirea unei stele. Pe-acolo, pe undeva, trebue să fie un sat, sau măcar o locuinţă izolată. Porneşte într'acolo. Dă de un dâmb, cu-o livadă mare de meri, apoi drumul coboară pe neaşteptate în vadul strâmt al unui fir de apă: caii se opresc pe la mijlocul vadului şi sorb cu lăcomie din apa turbure.

Ploaia a încetat. Norii se fugăresc ca nişte vedenii uriaşe şi deodată, întinderea se luminează: pe un crâmpei de cer limpede străluceşte, într'o aureolă clară, o lună neînchipuit de mare. Lumina ei pătrunde şi în sufletul lui Toderiţă, care se simte mai sigur de sine. După ce trece vadul, iese iar la drumul mare, pe marginea căruia încep să se înşire stâlpi de telegraf, cu sârmele rupte şi încolăcite. Caii iuţesc pasul, parcă presimt apropierea satului, şi omul nostru începe să fluere. Incet, un cântec de-acasă. Când şi când, pâlele mari de lumină brăzdează cerul la orizont.

— Sunt reflectoare — gândeşte Toderiţă, amintindu-şi că e mai puţin de-o lună de când s'au dat pe-aici lupte grele. La o cotitură a drumului, cântecul îi rămâne pironit pe buze. Prin porumbişte, i se pare că a zărit strecurându-se o umbră. Opreşte căruţa, pune mâna pe armă şi priveşte încordat înainte. Nu e nimic. I s'a părut. Vrea să pornească iar, dar din nou i se pare că mişcă cineva prin porumb.

Fără să vrea, se pomeneşte strigând:

— Cine-i acolo?..

Şi imediat, ocheşte înainte cu arma şi trage. Un foc, două, trei. Pocniturile se pierd în ecouri repetate, fără să primească răspuns. Toderiţă scuipă cu ciudă, dă bice cailor şi porneşte în goană, mai mult să-şi potolească năduful că se lasă înşelat de umbre. Hăt târziu, după câteva sute de metri, îl ajunge din urmă o pocnitură de armă. Ce rost o fi având?.. Toderiţă dă din umeri şi şopteşte răzând:

— Nătângii...

Dar, iată, colo la stânga drumului şi satul. Ce sat o fi?.. Pare o adunătură de bordee. Ba nu; sunt ruine. P'aici s'au retras păgânii... O singură casă s'arată a fi mai în fire, dar şi aceia cu ferestrele şi cu uşile vraiste. E bună şi asta, mai ales că are alături un grajd pentru vite. Acolo o să dea fân la cai şi-o să-i lase să se odihnească. El, o să doarmă afară, în căruţă, somn iepuresc, aşa ca'n atâtea rânduri...

Trage căruţa în bătătura neîngrădită, deshamă caii, îi duce în grajd şi le pune fân dinainte. Apoi, îşi face cruce, desface traista cu merinde şi aşezat pe capra căruţii, înbucă încet, cu gândul dus departe.

Intr'un târziu, i s'a părut c'aude zgomot în casă, S'a dat, tiptil, jos din căruţă, cu arma în mână şi s'a oprit în uşa casei. Odaia era goală. A făcut un ocol, prin curte şi s'a oprit la fereastra unei tinde seunde, tresărind.

Inăuntru ardea o candelă. S'a apropiat, cu băgare de seamă, de fereastră, şi, privind înăuntru, Toderiţă avu o strângere de inimă: un bătrân se ruga, în genunchi, la icoană.

Când bătrânul sfârşi rugăciunea şi se ridică în picioare, Toderiţă bătu în fereastră. Cel din năuntru nu păru deloc surprins. Ieşi, fără sfială, afară şi spuse:

— Bună seara! Vino în casă...

Toderiţă rămase încremenit, auzind vorbindu-i-se româneşte.

— De unde cunoşti limba noastră?

— Păi, sunt moldovan, din moşi-strămoşi, aşa cum erau tăi din satul ista... Erau... azi nu mai sunt... fiindcă sunt morţi, sau deportaţi prin cine ştie ce locuri... Iată ce-a rămas din satul nostru... Când s'au retras nebunii, ne-au părjolit fără milă... Am mai rămas doar eu, ca o cobe... să-mi plâng restul zilelor. Când te-am văzut venind, m'am sfiit şi m'am ascuns. Văzând că eşti *de-al nostru*, am aprins candela în tindă şi m'am rugat, dând mulţumită Domnului...

Până târziu noaptea, Toderiţă a stat la sfat cu bătrânul, pe prispa casei, sub lumina palidă a lunei, lăcrimând pentru suferinţele fraţilor transnistrieni.

In zori, când a plecat mai departe, bătrânul i-a strecurat în mână o iconiţă ovală, de lemn:

— Poart-o cu tine, frate; o să te păzească de rele..

Soldatul Toderiţă Iancu s'a plecat şi-a sărutat bătrânului mâna. Depărtându-se, vorbele bătrânului transnistrian îi stăruiau în minte, ca un glas al strămoşilor oprimaţi.

Străbătând drumurile pe aceste meleaguri din stânga Nistrului, nu se mai simţea străin, ci mai mult ca oricând, se simţea la el acasă...

M. Ghimbăşeanu

ȚARA DE AZI ȘI ȚARA DE MÂINE

Dascăli basarabeni, bucovineni şi transnistrieni, într'un popas în Capitală

Continuând o veche tradiție, pornită din mintea cuprinzătoare a aceluia pe care îl cunoaștem tot așa de bine sub titlul „Apostolul Neamului", și în vara aceasta, Universitatea populară din Văleni de Munte a deschis larg porțile dornicilor de a-și completa cunoștințele.

Au alergat la acest altar de cultură dascăli de pe plaiurile desrobite ale Basarabiei, Bucovinei de Nord și, în special, un mare număr de intelectuali ai Transnistriei. N'au lipsit nici fii de peste Carpați sau dela sud de Dunăre, cari așteptă nerăbdători să li se schimbe, și lor, soarta în bine.

O INIȚIATIVA LAUDABILA A MINISTERULUI PROPAGANDEI

După închiderea cursurilor, făcută în cadrul unei solemnități înălțătoare, din îngrijirea Ministerului Propagandei Naționale, cei 50 de cursiști — învățătoare și învățători — 'au fost aduși, Sâmbătă 1 August, pentru a poposi câteva zile în capitala țării.

Această lăudabilă inițiativă a Ministerului satisface în mod fericit dorința tuturor intelectualilor cari au audiat cursurile dela Văleni: unii dintre ei fiind atrași de dorul de a revedea Capitala, alții — cei mai mulți — spre a o vizita pentru prima dată. Mai ales pentru Transnistrieni, contactul cu inima țării a fost nespus de impresionant. Păşind pe trotuarele asfaltate ale capitalei, privind cu nesaț vitrinele bogate și cu gust împodobite, ca și nenumăratele monumente de artă din dreapta și stânga, Transnistrienii sunt copleșiți de admirație pentru tot ceeace văd. În adâncul sufletului lor crește și mai mult mândria de a se ști cetățean al unui asemenea stat de care îi leagă strâns unitatea de sânge.

CE AU VIZITAT CURSIȘTII IN PRIMA ZI

In frunte cu d. profesor Valeriu Măgureanu, director la Ministerul Propagandei, d. Ilie Ardeleanu, secretar general al Ligii Culturale, d. profesor Constantin Nedelcu din Ministerul Culturii Naționale, cursiștii au vizitat, primind explicațiile cuvenite, următoarele așezăminte:

Școala de Menaj, unde își fac pregătirea practică într'ale gospodăriei un mare număr de învățătoare. Biblioteca Academiei Române, unde au avut prilejul să întrezărească vechi documente, zemeiuri de viață românească din cele mai îndepărtate timpuri; Ateneul Român, impresionanta operă arhitecturală, pe a cărei frescă este viu înfățișată epopeea plămădirii și desvoltării neamului nostru; Muzeul de Științe Naturale, unde au putut admira bogăția acestei instituții de dimensiuni europene; Expoziția Satului, unde s'au înșirat fel de fel de așezări specific românești din toate unghiurile țării și, în sfârșit, vila în stil național, dela șosea, a doctorului Minovici.

Către seară, cu impresia adânc întipărită a celor vizitate cursiștii se întorc la căminele respective, unde sunt ospătați și găzduiți peste noapte.

PROGRAMUL DIN ZIUA A DOUA

In dimineața zilei de 2 August excursioniștii au vizitat impunătoarea clădire de pe Dealul Mitropoliei — Camera Deputaților — iar apoi au intrat, pentru a se reculege într'un popas de închinare, la Sfânta Patriarhie. De aici s'au îndreptat spre Parcul Carol, pentru a se opri la Mormântul Eroului Necunoscut...

A fost un moment de pioasă și înălțătoare trăire în adânc de suflet a jertfei anonime de totdeauna pe altarul renașterii și al afirmării noastre, ca neam, pe acest pământ din răsăritul Europei, pe care-l „moștenim, de peste două milenii, dela strămoșii noștri. Florile risipite cu dărnicie la capul Eroului fără nume au subliniat omagiul tainic al celor veniți de departe să-și înconvoaie genunchii, în semn de recunoștință fără de margini față de cei căzuți pentru Patrie.

S'a vizitat apoi, la Cimitirul Bellu, monumentele marilor noștri scriitori: M. Eminescu, Gh. Coșbuc, Șt. O. Iosif, locul de odihnă al genialei plecate de timpuriu, Iulia Hașdeu și acela al cărturarului întru cărturari Nicolaie Iorga, și altele.

CU EXCURSIONIȘTII LA RADIO

La orele 15.30 întreg grupul de excursioniști a vizitat „Studio-ul" de Radio-Emisiune din strada General Berthelot. Cu acest prilej, corul compus din învățători basarabeni, bucovineni, transnitrieni și macedoneni de sub conducerea d-lui prof. Stan V. Roșca a executat — la ora satului — următoarele cântece populare moldovenești:

1. Mai la deal;
2. Ș'am zis verde razachie și
3. Arde focu'n pae ude.

In continuare, corul compus numai din intelectuali transnistrieni, sub conducerea d-lui Mihai Jelău, a executat alte 4 melodii naționale, caracteristice regiunii dela răsărit dela Nistru, și anume:

1. Frunzișoară lozioară.
2. La Nistru, la mărgioară:
3. Marița și
4. Fetiță cu ochii verzi.

Cei care au avut prilejul să asculte aceste cântece transnistriene au dedus numai decât, din cuprinsul și melodia lor jalnică, întreaga tragedie a acestei viguroase ramuri de Români, care au suferit un secol și jumătate umilința jugului străin.

FESTIVAL LA SPITALUL DE RĂNIȚI Z. I. 345

Cele două autobuze, oferite prin bunăvoința înțelegătoare a d-lui director Neamțu, de S. T. B., au transportat pe cursiști, împreună cu conducătorii lor, la Spitalul de răniți Z. I. 345. In curtea spitalului așteptau, aranjați pe scaune, eroii care nu și-au precupețit sângele pentru eliberarea fraților din răsărit. Numărul lor — mulțumim Domnului — nu e atât de mare. De pe fețele multora s'au șters urmele suferințelor îndurate. Voioșia și agerimea sclipește în ochii celor ce au scrutat zările dibuind pe dușman și îngenunchindu-l. In față un chip drăgălaș cu buzele arse de temperatură: este fruntașul Moroșanu Alexe din părțile Bucovinei, rănit recent sub zidurile cetății Sevastopol. Deși rana adâncă dela picior îl mai supără, el surâde totuși vesel uitând de suferințe cu prilejul desfășurării programului care a avut loc.

RECUNOȘTINȚA VITEJILOR DESROBITORI

Cuvântul de deschidere se acordă profesorului transnistrian Vladimir Meleca. Intr'o cuvântare însuflețită, d-sa a arătat toată recunoștința pe care o datoresc celor ce și-au vărsat sângele descătușându-i din lanțurile robiei:

„Suntem fericiți — a glăsuit confratele transnistrian — că astăzi avem în fața noastră pe eroii cari ne-au adus slobozenia de sub jugul comunist. Ne simțim onorați cunoscându-vă, scumpi eroi ai neamului, care ne-ați ajutat să ne vedem și noi la adăpostul Patriei Mame. Aici în țară am văzut lucruri frumoase, mari realizări și am întâlnit pretutindeni cea mai largă bunăvoință. Ne vom întoarce pe meleagurile noastre transnistriene, pe cari le-ați sfințit cu jertfa voastră de sânge, împărtășind și celorlalți frați impresiile noastre frumoase ca din povești. Ii vom convinge pe toți că țara noastră, România, va deveni o țară mare și puternică; că în hotarele ei se vor cuprinde și celelalte milioane de Români, despre care am aflat cu durere în suflet, că îndură o soartă tot atât de amară, pe pe care am avut-o și noi până mai eri".

Vizita învățătorilor din provinciile desrobite la Ateneul Român

UN PROGRAM ARTISTIC, VARIAT ȘI INTERESANT

Se trece apoi la desfășurarea programului propriu zis, care cuprinde cântece populare și recitări. Profesorul Stan V. Roșca, dirijează corul ce execută admirabil, mai multe cântece populare. Corul compus numai din Transnistrieni, execută, sub conducerea d-lui Mihai Jelău, alte câteva cântece, între care menționăm: Măriță, Ici în vale la izvoare și La Nistru la mărgioară.

Publicistul V. Chicu recită, cu neastâmpărat elan, poezia „Ardealul" de Mircea Rădulescu, fiind îndelung aplaudat de către ascultător, în sufletul cărora freamătă din nou sângele...

O deosebită impresie a produs ariile naționale executate de cunoscutul tenor Al. Grozuță.

Învățătoarea transnistriană Ana Turcanu recită, sacadat, furată de valurile îmbătătoare de admirație, poezia „Țara mea" de Vasile Militaru.

Învățătorul Ilie Zugrăvescu, originar din Drăgășani, care și-a petrecut mai mulți ani de apostolat în Bucovina, a cântat cu foc o doină oltenească, ce a mers la inima fiecăruia.

Deasemenea d-ra Anghela A. Savoaei a cânat (după ce a înfruntat câteva emoții, care o ademeneau să evite) un alt cântec popular:

„Știi tu mândro când ne iubeam?" *Cântecul a produs multă satisfacție, fiind răsplătit cu aplauze nesfârșite.*

In mod cu totul deosebit a impresionat apoi un cântec bătrânesc „Tot am zis noroc, noroc", care întruchipează un exemplu elocvent de doină transnistriană. Iată primele versuri:

Tot am zis noroc, noroc,
Până am dat cu totu'n foc.
Dac'am dat, de ce m'am ars?
De ce am rămas de năcaz?...
Dă năcazul ce-am rămas,
Numa-s negru pe obraz."

Vocea tărăgănată și oarecum stinsă a învățătorului transnistrian Grigore Todică, a determinat pe toți să asculte cu o tăcere de ghiață amarul suferinții fraților de peste Nistru, cuprins de melodia acestui cântec bătrânesc.

ȘI UMORISTUL N. BALTAȘIU

Nu putem trece cu vederea fără a menționa în mod special contribuția d-lui N. Baltasiu la acest festival artistic. Prin umorul său senin a făcut să râdă până la lacrimi chiar și cei mai suferinzi răniți. D-sa a ținut să prezinte pe fiecare și n'a făcut excepție nici atunci când a fost vorba să recite el însuși, cu deosebit talent, versuri. Declamatorul, stăpân pe o intonație perfectă a știut nu numai să distreze, ci să înlesnească fiecăruia, să desprindă și tâlcul patriotic din poezia, *„Cântec de pe Ialpug"*, de I. Soricu, ca și morala sănătoasă din cealaltă poesie recitată *„Cozonacul, mămăliga și plugarul"*, de V. Militaru.

Explicațiile prin care intervenea umoristul N. Baltasiu, ori de câte ori se ivea momentul, au adus o contribuție serioasă bunei reușite a festivalului artistic.

Dintre răniți a ținut să-și afirme talentul lăutarul I. Rudic cântând câteva melodii vesele la vioara sa, care l-a întovărășit pe front.

PERSONALITAȚI CARE AU LUAT PARTE

Au participat la acest reușit festival artistic, în afară de personalul de serviciu al spitalului, următoarele personalități:

Valeriu Măgureanu, director la Ministerul Propagandei Naționale, reprezentând pe d. ministru Marcu; Nichita Smochină, membru de onoare al Academiei Române, președintele Asociației românilor transnistrieni; Apostol Culea, director la Fundațiile Regale; Ilie Ardeleanu, secretarul general al Ligii Culturale; profesorul C. Un Nedelcu, d-nii Romeo Preutescu și Diomid Strungaru, funcționari ai ministerului Propagandei Naționale și alții.

LA BISERICA MIHAI VODĂ ȘI IN GRĂDINA BOTANICĂ

Până ce soarele dogoritor să se ascundă, excursioniștii au mai putut vizita neîntrecuta frescă ce împodobește biserica „Mihai Vodă". Explicații amănunțite au fost date de către preotul Emil Păsculescu-Orlea.

O scurtă plimbare apoi prin grădina botanică dela Cotroceni a încheiat programul vizitelor din Sfânta zi de Duminecă 2 August 1942, și care va face să se păstreze în mintea exursioniștilor amintiri nepieritoare.

DIN PROGRAMUL CELORLALTE ZILE DE POPAS

In cursul dimineții de Luni 3 August, întregul grup al celor 50 de învățători și învățătoare din provinciile desrobite au vizitat atelierele tipografice „Dacia Traiană".

La orele 10.30, excursioniștii au avut deosebita onoare de a fi primiți de către d. prof. Alex. Marcu, ministrul subsecretar de stat al Propagandei Naționale, la sediul Ministerului din str. Wilson.

Erau de față, la această primire, d-nii: V. Măgureanu, N. P. Smochină, Ilie Ardeleanu și alții.

D. ministru Alexandru Marcu, arătându-și satisfacția de a vedea pământul Patriei pe acești fii ai mândrelor regiuni românești, a încheiat cu aceste cuvinte:

„Voi, Transnistrieni, reprezentați un adevărat miracol românesc, întrucât ați rămas pe acele meleaguri complect înstrăinate, neștirbită stâncă românească. Ați arătat odată mai mult, că neamul românesc, în orice loc s'ar afla, nepieritor este.

Nu văd un exemplu mai grăitor de trăinicia neamului nostru.

Voi sunteți acolo marginea neamului românesc dar și marginea civilizației.

Suntem fericiți că vă avem în mijlocul nostru".

După aceste cuvinte ale d-lui Alexandru Marcu, învățătorii au cântat câteva melodii naționale, încheind cu frumoase cântece din Transnistria.

Grupul transnistrian de învățători și învățătoare, a executat apoi jocuri din Transnistria.

Dansurile naționale, atât de frumos păstrate în Transnistria, au trezit o vie admirație, dar și o încredere puternică a trăiniciei neamului românesc, chiar dacă soarta vremelnică îl pune la grele încercări sub jugul dușman.

In cursul zilei libere de după amiază, Transnistrienii și ceilalți colegi ai lor au vizitat Capitala. Cu acest prilej, și-au făcut cumpărături, pentru a le avea ca amintire atunci când se vor reîntoarce la posturile lor de luminare a fiilor neamului.

EXCURSIE LA BRAȘOV

Cu binevoitorul concurs al Ministerului Propagandei s'au putut obține două autobuze, cu care grupul celor 50 de învățători și învățătoare din Basarabia, Bucovina și Transnistria au plecat în ziua de 4 August într'o excursie până la Brașov. In drum, s'au oprit și la Sinaia, unde au vizitat Castelul, reședința de vară a M. S. Regelui și a Reginei Mame.

La înapoiere, fiecare își deapănă impresiile culese din atâtea colțuri pitorești ale țării noastre.

Cursiștii la Președinție

In ultima zi de petrecere în Capitală, 5 August, cursiștii au avut deosebita onoare de a fi prezentați de către d. N. Smochină, la Președinția Consiliului, d-lui prof. Mihai A. Antonescu, președinte ad-interim al Consiliului de Miniștri. D-sa a binevoit să stea de vorbă, interesându-se în deosebi de anumite probleme din Transnistria.

Din partea Consiliului de Patronaj a fost de față doamna Veturia Octavian Goga. Domnia Sa a oferit oaspeților câte un volum de poezii ale regretatului trubadur al Ardealului.

*

Seara au plecat voioși spre locurile lor natale, ducând cu ei imensa comoară de amintiri plăcute.

D. S.

BOLȘEVICII IN RETRAGERE, PÂRJOLESC ȘI DISTRUG

AVUTUL FOȘTILOR LO „TOVARĂȘI"

Luptele pentru cucerirea Sevastopolului se apropiau de sfârșit. Trupele aliate germano-române, făcuseră un salt extraordinar și cuceriseră pozițiile chee ale fortărețel, situate între orașelele Inkermann și Now-Schuly.

Către ora prânzului mașina de foc a războiului și-a încetat activitatea. Din cele două orășele, de pe culmile de deal și de prin văile pârâului Ciornala, șiruri imense de prizonieri, adesea nepăziți de nimeni, se îndreaptă către lagăre. Așa, proverbiala bunătate a românului nu se dezmintește nici de data asta! Acel cari, până mai acum o oră, în slujba bolșevismului, uzau de toate mijloacele viclene spre a ne aduce pierderi, intrați în mâinile noastre sunt tratați omenește, primesc imediat hrană și apă.

In lagărul sectorului în care au operat viteji noștri vânători de munte, aproape că nu te mai poți întoarce. Prada a fost destul de bogată. Numai în câteva ore au fost făcuți mofleuzi aproape o mie de bolșevici. Majoritatea dintre ei ne ies în cale și prin gesturi înoacră să ne arate că ei nu sunt bolșevici și că ar fi avut, demult, intenția de a se preda însă politrucii îi amenințau cu uciderea celor rămași acasă: femei, bătrâni, copii și rude.

Intr'un colț al lagărului, aproape izolat, o mogâldeață de om, peste a cărui față, mâini și picioare sanitarii noștri au așternut valuri de pansamente, geme din adâncul sufletului. Imi făcea impresia unui om de zăpadă, aproape fără viață. Ochii, din cari curgeau lacrimi amare, rămăseseră doar neacoperiți.

Intreb santinela lagărului despre situația lui! Fără a mai aștepta răspunsul santinelei, de sub mormanul imaculat de pansamente, o voce curat moldovenească, aproape stinsă, mă lămurește: „Camarade, eu sunt moldovean de al vostri. Mă cheamă Feodor Constantin Ciobanu, din comuna Tântăreni, satul Todirești-Transnistria. Amu pe acolo sunteți voi. V'am așteptat de mult, dar eu nu am avut fericirea să văd cum se trăește cu voi. Mi-a spus un alt camarad de al vostri că pe acolo îi sheișug mare. Ah, mare-i Dumnezeu și mă voi face sănătos. Numai două zile să trăesc cu voi moldovenii, acolo în satul meu și apoi pot să mor".

Feodor Constantin Ciobanu face eforturi extraordinare să vorbească. Alunecă pe panta destăinuirilor, însă îl opresc să nu mai vorbească, îi aduc o cană mare cu apă rece pe care o soarbe fără răsuflare, o felie de pâine cu unt, pe care sunt nevoit să i-o tai în bucățele mici, mici de tot, deoarece gura-i aproape arsă, s'a făcut mică, mică de tot... Îi duc la umbră unui copac, să se odihnească, promițându-i că voi reveni peste două ceasuri, să-i ascult amarul, pe care — insistent — mă ruga să-l cunosc.

Mi-am ținut promisiunea. După două ore, cu o cană de apă rece și cu dulcețuri am pornit spre mogâldeața din colțul lagărului. Feodor Ciobanu m'a cunoscut imediat și mă roagă să stau alături de el.

Povestea lui Feodor Ciobanu, e aceiași poveste tristă a tuturor moldovenilor cari n'au vrut să se iepede de Dumnezeu. Feelor ai unor moldoveni cu stare, a trebuit să împărtășească soarta părinților săi: deportarea. Fugind din închisorile Siberiei, a revenit în satul său natal unde, sub nume fals, a stat aproape doi ani, gustând din plin amarul lrosgră gospodăriei.

A venit războiul. A fost luat de bolșevici la data de 24 Iunie, dus la Tiraspol și de aci trimis pe front, ca muncitor la un depozit de muniții. De frică de a nu fugi să se predea, politrucii au luat măsuri ca nici unul din moldoveni să nu fie trimiși în prima linie ci să fie întrebuințați la diferite munci. Lucrau aproape 20 ore din cele 24, primind drept hrană un sfert de pâine și un fel de supă cu bulgur. După terminarea frontului dela Odessa, au fost transportați în Crimeia. Din cele trei vase ce au pornit dela Odessa, doar unul singur a ajuns la Sevastopol, două din ele fiind scufundate de aviația armatelor aliate. El și cu încă vreo 6 moldoveni transnistrieni a fost repartizat la paza depozitului de muniții situat în beciurile fără sfârșit ale fabricilor de șampanie dela Inkerman.

După munca obositoare de peste zi, seara erau ținuți câte 2 ore pentru a asculta propaganda bolșevică care zugrăvea armatele germano-române în chipul cel mai groaznic: că au suferit mari înfrângeri, că orașele lor sunt prefăcute în ruină de către aviația sovietică și că soldații schingiuiesc în modul cel mai sălbatec prizonierii, femeile și copiii. Deși noi vedeam că voi românii vă apropiați de Sevastopol, nu aveam voe să suflăm nici un cuvânt, căci eram împușcați pe loc. Cu o zi înainte de atacul asupra Incherman-ului, unde ne găseam, politrucul ne prins de veste că vor fi luați prizonieri. Deaceia au șters-o la fugă unul câte unul. Noi nu ne-am dumirit cam ce vrea să facă cu noi. Pe înserat, când toți, aproape pe 600 soldați ne găseam în beciul cu muniții, lucrând la așezarea lăzilor, ultimul politruc a dat foc unor lăzi cu muniții și a fugit. Noi am rămas înăuntru, cuprinși de flăcări. Câtiva care eram mai aproape de gura beciului am fugit afară, cu hainele de pe noi arzând și ne-am aruncat în bulhacul de apă din apropiere. Cellalți au fost arși de vii. Tot atunci au fost arse și peste două sute de suflete din populația civilă care avea un adăpost pe sub stâncile din apropierea depozitului.

Către dimineață ați venit voi românii și ați ocupat Inkerman-ul.

Și Feodor Constantin-Ciobanu își face, cu mâinile aproape întepenite, semnul crucii, bucuros că așa desfigurat cum este, a scăpat cu viață.

Cu lacrimi adânci mă roagă să scriu o carte poștală mamei, soției și celor doi copilași, aflați acum în Tântăreni, prin care să-i anunț că se va face bine și că bunii români, frații lui de sânge, îi vor întesni mergerea acasă, spre a-i revedea. Îi promit.

Noaptea s'a așternut peste valea pe care Feodor Ciobanu, își duce suferințele. Mă despart de el, reflectând asupra tristului destin ce le-a fost hărăzit fraților noștri transnistrieni. Ajung în poarta lagărului. Feodor Ciobanu, face un suprem efort, se ridică în picioare și mă mai roagă încă odată să-i trimit scrisoare maicăsii și copilașilor...

Gh. Ganea

TRANSNISTRIENII LA VĂLENII DE MUNTE

In sfârșit, blajinii noștari frați de dincolo de Nistru, au păşit peste apele adânci ale bătrânului Tyras și străbătând Moldova toată, poposesc acum la Văleni de Munte, sub poalele Carpaților.

Pe lângă lecțiuni și conferințe din toate domeniile cei 32 transnistrieni, împreună cu toți ceilalți cursiști sunt conduși în excursiuni prin împrejurimile Vălenilor.

La Măneciu, sub Carpați, cu ocazia unei excursii, cântecele executate de transnistrieni, sub conducerea domnului Zelău Mihail, au stors lacrimi din ochii sătenilor.

S'au petrecut aici momente emoționante. O legătură sufletească între frații de pretutindeni s'a înfăptuit.

A vorbit celor adunați d. prof. C. Nedelcu iar în numele transnistrienilor domnii I. Oșianu, și V. Meleca. Bucovinenii au completat programul artistic cu frumoase bucăți muzicale.

In ziua de 22 Iulie, d. V. Măgureanu, directorul Propagandei, împreună cu o echipă de artiști au arătat cursiștilor frumoasele obiceiuri și expresiuni artistice românești, iar din filmele cinematografice, au văzut unele frumuseți ale țării.

Ceiace i-a îmbucurat peste măsură pe transnistrieni a fost promisiunea d-lui V. Măgureanu, directorul Propagandei, că la sfârșitul cursurilor, vor face o excursie frumoasă prin țară. Pentru aceasta cât și pentru vorbele izvorîte din inimă, ce le-a adresat, transnistrienii și-au arătat recunoștința lor pentru toți aceia care au înlesnit venirea lor în țara mamă.

Cercetările d-lui Simeon Mehedinți

In zilele de 10 și 11 Iulie 1942 județul nostru a fost vizitat de d. profesor Simeon Mehedinți.

D-sa, însoțit de d. Fr. Munteanu Râmnic, directorul Propagandei din Guvernământ, a cutreerat localitățile Buțuceni, Jura, Jurca, Râbnița, Ulma, Nestoi ța și Bârzula.

Cu acest prilej d-sa a făcut o seamă de cercetări geografice, etnografice și sociologice foarte interesante.

După ce va fi cutreerată toată Transnistria, credem că prețioasele d-sale constatări vor fi date la iveală, pentru a servi la consolidarea noastră națională în părțile din stânga Nistrului.

Peste tot populația s'a apropiat cu drag de acest părinte, care le-a arătat iubirea dintr'o inimă ce bate veșnic pentru cauza românească.

In ziua de 12 Iulie, a fost vizitat orașul Râbnița cu renumitele fabrici de săpun. Prefectul județului d. colonel C. D. Popescu Corbul, a condus pe onoratii oaspeți. La vederea marilor rafturi de săpun din depozite, d. S. Mehedinți s'a exprimat: „Și de astfel de biblioteci avem nevoie".

In după amiaza acestei zile, în onoarea distinșilor oaspeți Asociația Culturală a Tineretului Românesc din Râbnița s'a întrunit în ședința solemnă unde, împletile cu minunate bucăți artistice (coruri, declamări, dansuri) s'au adus și următoarele hotărâri: d. Simeon Mehedinți a fost ales președinte de onoare, iar domnii Andrei Niculescu ca președinte activ, și Frasin Munteanu Râmnic ca vice președinte.

VIAȚA ROMÂNEASCĂ

Între Nistru și Bug

Vizita mitropolitului Nifon Criveanu la Tiraspol

O frumoasă zi de înălțare patriotică și artistică, au avut de trăit modovenii din Tiraspol, cu ocazia vizitei I. P. S. Mitropolitului Nifon Criveanu, al Olteniei.

Înalta față bisericească, care a trimes în Transnistria o misiune ortodoxă formată din aleși preoți Olteni, a venit însoțită de Căminul cultural regional, „Cântarea Olteniei" de sub conducerea d-lui C. Adam Popescu, președinte și d. C. Șaban - Făgețel, cunoscutul scriitor oltean.

In gara Tiraspol, Mitropolitul Nifon Criveanu, a fost primit de către Arhimandritul Antim Nica, din partea Misiunei Ortodoxe, d. O. Gheorghiu, director administrativ, d. Romulus Pop, șef de cabinet al Guvernatorului și clerul ortodox transnistrian.

Dela gară, oaspeții s'au îndreptat către catedrală, unde s'a oficiat un Te-Deum, de un sobor de preoți, în frunte cu Arhim. A. Nica.

Din partea poporului drept credincios și a întregului cler, Arhim. A. Nica, urează bun sosit I. P. Sfinției Sale, pe aceste meleaguri, care astăzi este îndrumat în dreapta credință și de către preoți olteni.

I. P. S. Mitropolitul Nifon al Olteniei, mulțumește pentru cuvântul de iubire primit aci, venind cu emoție pe acest pământ, rugând Cerul ca să aducă izbândă M. S. Regelui, Mareșalului Conducător, Armatei, ca să îndrepte hotarul atât la răsărit cât și la apus.

La Palatul guvernamental și spitalele de răniți

Incolonați într'o ordine perfectă, în frumoase costume naționale, corul Cântarea Olteniei și echipa de jocuri naționale din Vistea de Jos-Făgăraș, cântând marșul lui Tudor Vladimirescu, au luat loc în fața palatului guvernământului unde d. guvernator, prof. Gh. Alexianu, a stat de vorbă cu conducătorii, interesându-se de aproape de modul cum s'a organizat această interesantă caravană de propagandă națională.

De aci, în sunetul fanfarei, corul și echipa de jocuri au colindat toate spitalele din Tiraspol, începând cu spitalele de campanie și terminând cu spitalul Civil, unde în fața răniților și bolnavilor au cântat și jucat, cele mai specifice cântece și jocuri naționale românești.

Manifestarea culturală dela Teatrul Național

Seara, în prezența d-lui guvernator, prof. Gh. Alexianu, și a I. P. S. Mitropolit Nifon Criveanu, s'a desfășurat un reușit program artistic de cântece și jocuri naționale.

Au mai luat parte, P. C. S. Arhim. A. Nica, și d-nii Verenca dir. de cabinet, Râmniceanu, Golsman, Giurgea, Dr. Niculescu, Dr. Maior Tătăranu, directori, Adam Popescu, C. Șaban-Făgețel, inspector Berea și un foarte numeros public.

Concertul de muzică populară românească a început cu Imnul Regal, urmând cu o seamă de mult gustate și aplaudate cântece, din toate tinuturile românești.

Programul s'a încheiat cu mai multe jocuri naționale executate cu multă însuflețire de echipa de jocuri din Vistea de jos-Făgăraș.

După spectacol, în fața Teatrului, la lumina nopții, oaspeții împreună cu populația moldovenească au încins o mare horă, care s'a terminat în sunetul marșului „Desteaptă-te Române".

Recepția dela Palatul Guvernământului

In onoarea participanților, s'a servit o masă intimă, la care d. guvernator, prof. Gh. Alexianu, a rostit următoarele :

„Ați venit aci, ca să vedeți, cum prin suflet și sânge românesc s'a clădit un nou hotar, așa cum trebuia să fie, unde fiecare palmă de pământ e cucerită cu jertfa soldatului român.

Ați venit să întăriți munca noastră, spre a face cinste M. S. Regelui și Mareșalului. Patria întreagă, făurește pe meleagurile Transnistriei un nou destin românesc și o nouă ordine, bazată pe realități de muncă.

Reîntorcându-vă în Oltenia noastră, anunțați că aci, se făurește un românism integral".

A răspuns Preot Alex. Rusan, din partea Căminului Cultural Vistea de Jos, mulțumind pentru calda primire din Tiraspol.

Cu trenul de noapte, Cântarea Olteniei a părăsit Tiraspolul cu destinația Odessa, urmând a desfășura și acolo, acest interesant program de cântece și jocuri naționale.

NOTE DE CĂLĂTORIE DE LA NISTRU PESTE BUG, NIPRU SPRE VOLGA

Mulțumesc și pe această cale, cu adâncă recunoștință d-lui profesor G. Alexianu, guvernatorul Transnistriei, care a binevoit a-mi da autorizație să plec pe front la Regimentul meu de Vânători.

După ce m'am prezentat la P. S., însoțit de d. maior Ciocârlie, am luat drumul spre Răsărit unde se clădește, pe vitejia țăranului valah unită cu tenacitatea bravului ostaș german, o nouă istorie politică, morală și socială a lumii.

Dela Timișoara spre Tiraspol călătorim cu un tren de permisionari în care se suie diverse grupuri de soldați ce merg spre front.

Intru în vorbă cu dânșii. Majoritatea au ieșit din spitale, și-au făcut concedii la vetre și acum cu un optimism robust, merg spre aceeași țintă, spre același ideal.

Cine ar putea să spună câtă forță dinamică este în țărănimea noastră tăcută și modestă?...

Flăcăii noștri, în vraja unui cântec de sat își topesc amintirile și dau drumul la o serie de versuri, strigături în ritmul săltăreț de „învârtită", executată cu măestrie din caval de sergentul Voicu din Poiana Sibiului.

Un artilerist înalt și fudul secondează pe sergent cu o nouă cimilitură:

...Și-a dat Dumnezeu Drăguțul
Să-ne luăm și Cernăuțiul
Să trăiască Mareșalul.

Îl cunosc pe sergentul Voicu din Regimentul meu și-l știu ca mare vătaf al horelor. Are flăcăul o figură născută să poruncească și întrebându-l dacă s'a însurat, îmi răspunde cu un oftat destul de elocvent, după care închide ochii și, ca o automustrare a năvalnicei sale tinereți îmi spune în strigătura lui:

...Dragile mele copile
Dav'ar Dumnezeu d'un bine
Și mie de-o sănătate
Să viu în sat dela Oaste
Că să vă mărit pe toate...
Să vă dau pe la bărbați
Ca să nu mă blestemați...

Când privesc acest flăcău cu atâta încredere în falnica lui bărbăție, prin contrast îmi vine în minte o sinucidere întâmplată recent într'un oraș mare. N'am putut să scriu de această monstruoasă renunțare la viață, pentru că voiam să menajez pe o mamă care avea toată speranța în fiul ei, inginer... Tânărul smintit și bleg, și-a luat zilele pentru o femeiușcă eftină și blondă.

E otrava stupidă a orașelor noastre. Le-am povestit ostașilor, în tren, prostia tânărului care, cum spunea Voicu, „putea să se ducă pe front, să-l cinstească lumea", dar acum.. (și termină flăcăul, exprimându-și o aprigă dorință de amor cu toate neamurile „domnișorilor ăstora neisprăviți").

Prin Transnistria

Trecem Nistrul. Artileristul intonează cunoscuta melodie: „Nistrule pe malul tău"., vechiul cântec al grănicerilor.

Prin inima Transnistriei, dela Tiraspol, Razdelnaia, Birzula, Balta, Golta, pe o distanță de 300 Km. observăm o vie activitate în munca agricolă. Câmpurile arate. Grâul de toamnă acoperă suprafețe care ne dau speranțe mari și siguranță.

In gara Zaplaz trenul stă 20 minute. Suntem aproape de malul Bugului. Pe peron femei și un bătrân vând soldaților, unt, ouă, găini fripte, din abundență. Două mărci jumătate un kgr. de unt, 3 mărci o găină friptă.

Intru în vorbă cu moșneagul negustor ambulant. Îl cheamă Andrei Dabija, din satul Zaplaz, unde se găsesc 2000 moldoveni. Spune că „a intrat în ghine. Poate să aibă de-am și gospodarul o leacă de cuprins în vatra lui". Ar fi bucuros să îi dăm câteva pachete de tutun în loc de mărci și el ne dă tot untul și găinile, ceeace face foarte bucuros, un ofițer român. De acum soldații din tren au provizie în plus.

Subliniem cu această ocazie progresul căilor ferate transnistriene. Trenurile merg regulat. Gările frumos amenajate, pe marginea liniei ferate porțiuni de arături, executate de personalul C.F.R. și semănate pentru nevoile lor. Este o măsură a directorului C. F. R. locale, inginer Codreanu.

Cantina Crucii Roșii din gara Golta

După o noapte și o zi, coborîm în gara Golta, unde ostașii sunt îndreptați spre cantină. Li se servește bere și mâncare caldă. Servește însăși d-na Colonel Isopescu, soția prefectului de Golta.

Remarcăm cu admirație zelul depus de d-na Colonel Isopescu, care a înființat această cantină, predând-o Crucii Roșii

D-sa lucrează zilnic dela ora 7 la 13 a. m. și 16—22 după masă.

Gara Golta e veșnic aglomerată, fie de permisionari veniți de pe front, fie de cei cari pleacă și totuși sunt serviți cu multă bunăvoință și dragoste de această doamnă, care ajutată numai de încă o doamnă, d-na Ing. Gârlea și câțiva soldați, îndeplinește toate cerințele unei perfecte conduceri și serviciu.

Prefectura Golta

Intrucât trenul urmează să plece spre destinația noastră abia a doua zi, meseria de gazetar mă determină să mai văd lucruri întreprinse de administrația noastră.

La prefectură, d. colonel Isopescu Modest, ne primește cu toată bunăvoința, dându-ne explicațiile cerute.

Pe acest loc, în timpul bolșevicilor, era orașul Pervomaics, compus din trei circumscripții, din care Golta pe malul drept al Bugului, iar Ovidiopol și Bogopol, pe malul stâng, cu o singură administrație, cu sediul la Golta. La venirea noastră, aliații au creat granița pe Bug, cu vamă în toată regula.

Orașul Golta are o uzină electrică, o fabrică de mezeluri, fabrică de unt, fabrică de bere, fabrică de săpun, o baie comunală, abator de păsări, elevator de asortat cereale.

In localul prefecturei, foarte impozant, se găsește o sală de teatru. In timpul luptelor, o bombă în plin, a produs stricăciuni acestui local, pe care astăzi d. prefect al județului l-a amenajat într'o splendidă clădire administrativă, ce poate să rivalizeze cu oricare din clădirile din Capitală.

Localul în afară de serviciile Prefecturii, mai adăpostește și Raionul Preturei Golta, Primăria orașului, Poșta, Poliția, o Bibliotecă, Serviciul Sanitar al orașului și județean.

Cu toate inconvenientele cunoscute, totalul însămânțărilor la 3 Iunie a. c. se ridică la 147.492 ha., ce reprezintă 94 la sută din planul de culturi agricole.

Se continuă însămânțarea plantelor târzii, ca: meiu, porumb furajer, zarzavat, iar la sfârșitul lunii se pun cartofi iarovizați.

In acelaș timp s'a început, cu peste 460 tractoare, aratul ogoarelor negre, în vederea însămânțărilor de toamnă.

REALIZĂRI ADMINISTRATIVE IN GUVERNĂMÂNTUL TRANSNISTRIEI

Prin decretul din 19 August 1941, dat de Domnul Mareșal Ion Antonescu, Comandantul de Căpetenie al Armatei, Transnistria, intră sub administrație românească.

Imputernicește, cu dreptul de a lucra cu depline puteri, pe dl. Prof. Universitar Gh. Alexianu, guvernator al Transnistriei.

Prin decretul semnat de Mareșalul Erou, provincia capătă prima formă administrativă și politică în istoria nouii Românii, ce se va naște prin lupta dusă cu toate sacrificiile, dar și bucuriile victoriei, alături de puternicii noștri aliați.

Pentru administrarea în spiritul de organizare modernă a Transnistriei, Guvernatorul este ajutat de următoarele Direcțiuni: Administrației și a Comunicațiilor, Agriculturii și Economiei, Învățământului, Cultelor și Propagandei, Sănătății și Direcția Financiară.

La 22 August 1941, un mic grup trece Nistrul — primul eșalon al marei ofensive de înoire administrativă, socială și politică, care va da rezultate pozitive și concludente cât de curând — format din d. Guvernator Prof. Gh. Alexianu, și d-nii: Cercavschi, Secretarul General al Guvernământului, Verenca Olivian dir. de Cabinet, Gheorghiu, Râmniceanu, Movileanu, Directori și Domnișoarele Borangic și Saidufi.

Iată primii pionieri administrativi, ce sosesc într'o provincie atât de întinsă și cu o organizare cu totul opusă spiritului de ordine și lucru românesc, unde totul fusese părjolit și distrus din temelie. Numai printr'o slabă imagine a scrisului, se poate descrie munca fără preget, spiritul de abnegație, recea și obiectiva interpretare a elementelor administrative, ce se cereau rezolvate rapid, pentruca în mai puțin de un an, să se ajungă la o integrare perfectă în ritmul de viață al statului român.

Sunt prea stufoase în realizări eforturile de muncă și creație românească desfășurate în Transnistria, de către d. prof. Gh. Alexianu și ele cristalizează un îndreptar pentru istorie, dar și pentru cercetătorul dornic de date surprinzătoare, despre energia extraordinară, puterea de muncă constructivă, cheltuită de d-sa, pentru promovarea intereselor generale românești, în această provincie

Când privești astăzi realizările administrative din Transnistria, toate opera incontestabilă a d-lui guvernator și modul desăvârșit cum acest întreg aparat funcționează în cele 13 județe, dela Moghilev la Oceacov, ți se pare că un vis s'a transformat în realitate.

O ZI DE LUCRU A D-LUI GUVERNATOR PROF. GH. ALEXIANU

O zi de lucru a unui om, ce dirijează și face să funcționeze fără greș, acest imens aparat administrativ, într'o provincie ce până acum a cunoscut haosul bolșevic, desigur că nu prea este de invidiat și cu atât mai mult, dl. guvernator Gh. Alexianu, a cărui zi de muncă se prelungește cu mult după miezul nopții.

Dacă rezolvarea hârtiilor de cabinet îi răpește atât de mult din ziua de lucru, ea nu se termină aci și prin cele trei căi de locomoție — avionul, trenul și automobilul, pe care le alege după nevoie și împrejurări, se îndreaptă la un alt lucru și mai obositor, pe teren, dela un colț la altul al Transnistriei. Semănăturile, secerișul, inspectarea fermelor, fabricilor și uzinelor, cer timp îndelungat, pe care dl guvernator nici odată nu-l precupețește.

Sunt zile întregi, când însoțit de personal tehnic, administrativ superior și local, cercetează sat cu sat și fiecare problemă locală soluționată pe loc, fără pierdere de timp și tergiversări inutile.

In dimineața aceasta, legat de obligațiuni protocolare la Odesa, nu înseamnă că întors la Tiraspol, unde rezolvă până la prânz hârtiile urgente, să nu ia din nou avionul, pentru a fi prezent la Tulcin, unde trebuesc rezolvate alte probleme administrative, pentru ca organizarea provinciei să nu sufere și mașina administrativă să meargă în plin.

O zi de lucru la d. guvernator Gh. Alexianu, nu este un segment de muncă, ci un șir nesfârșit de zile, ce se înmănunchiază într'un bogat buchet de prețioase realizări, ale nouii și roditoarei organizări românești în Transnistria.

Florin Andrei

Un sat moldovean de peste Bug

Din convorbirile cu d. Prefect aflăm că peste Bug se află în apropiere o serie de sate românești.

Intrucât mai avem o jumătate de zi de stat în Golta solicităm d-lui Prefect un mijloc de transport ca să vizităm cel puțin unul dintre aceste sate. D. Prefect cu bunăvoința d-sale căruia îi suntem extrem de recunoscători, ne pune la dispoziție o mașină.

Trecem Bugul pe un pod de lemn. Ne îndreptăm către satul Sinuca Mică la 20 km. de Golta. Mai sus la 30 km. se găsesc satele Moldovenești, Dobreanca și Lisahora.

Satul Sinuca Mică e compus din două cătune: „Ruși" și „Moldoveni".

Primul Moldovan cu care ne vedem, pe care îl întrebăm unde e Primăria se numește Trofim Turcan. Vorbește bine moldovenește și are o figură de om fericit când îi spunem cine suntem și ce căutăm.

La Primărie găsim primarul, Mihail Turca de 59 de ani. Satul e compus din 2.000 Moldoveni și 1.500 ruși.

Biserica astăzi deteriorată de bolșevici, arată de câtă cinstire s'a bucurat în trecut. E încăpătoare, altarul smuls de bolșevici e refăcut, icoane vechi ce au stat ascunse 20 de ani împodobesc Biserica și pe ele gospodinele satului au pus frumoase șervete țesute minunat cu motive pur românești.

Preotul satului, venit din Basarabia de 40 ani, se numește Neculai Merculov, căsătorit cu fiica unui preot din Chișinău din familia Ciolac.

S-sa a făcut Seminarul în Chișinău. In timpul bolșevicilor a fost închis în două rânduri și în ultimul timp fusese paznic la moara din Pervomaics.

Din așezarea satului în locul cel mai bun (vatra satului) unde se găsește Biserica, trei școli și primăria și din expunerea locuitorilor, băstinașii satului sunt Moldovenii. Rușii au venit mai târziu prin colonizare — și așezați separat în partea de nord a satului.

Satul posedă 7.750 hectare. Vetrele caselor sunt ale gospodarilor, restul înglobat în colhozuri. Se găsește sub administrare germană care la fel ca și în Transnistria pregătește o reformă agrară spre proprietatea particulară.

Vizităm gospodăria lui Macarie Ursulică, invalid de războiu, fără un picior. Are doui copii și soție. Pe masă găsim patru pâini mari proaspete făcute de nevastă-sa. El e cismar din cauza invalidității. A fost în București și Mărășești în timpul războiului trecut, cu armata Țarului.

Intre alte amintiri păstrează pe aceea care caracterizează armata rusească: „La București a băut mult coniac și rom; iar la Mărășești mult vin tare și bun".

In timpul convorbirii cu preotul satului și autoritățile, localnicii care au aflat că suntem români s'au strâns în jurul nostru.

Am trăit sentimentul regăsirii ieșit din adâncimea veacurilor.

Adversarii noștri de totdeauna trebue să ia act încă odată de un fapt clar: rezistența satelor românești este o vigoare care dărâmă orice împotrivire politică, orice invazie, orice poftă sălbatecă de reminiscență asiatică.

Vom continua reportajul nostru trimițându-l ziarului când vom ajunge la Nipru.

Mircea Vrânceanu

ȘTIRI DIN BEREZOVCA (TRANSNISTRIA)

Pe meleagurile desrobite dintre Bug și Nistru a început să răsară focare de binefacere și ocrotire a celor ce luptă pentru Cruce, dreptate și creștinătate.

Bunăoară, în orașul Berezovca, acum câteva zile, a luat ființă o filială Națională de Cruce Roșie a României din inițiativa d-lui subprefect Cunetchi Alexandru.

Adunarea generală s'a ținut în localul cinematografului, unde a luat parte toată intelectualitatea orașului, în frunte cu reprezentanții instituțiilor civile și militare.

După mai multe desbateri, adunarea în unanimitate a ales următorul comitet de conducere:

1. D-na Caminschi Nina, învățătoare.
2. D-na Tețula Vera, învățătoare.
3. D-na Felsinschi Olga, învățătoare.
4. D-na Nepomiscino Nina, învățătoare.
5. D. Iablonschi D-tru, Învățător.
6. D. Teohari Vasile, comerciant.
7. D. Flic.
8. Reih Dina
9. Hrip Artur

A doua zi comitetul întrunit în nouă formație și-a schițat programul de viitor, după care va purcede la lucru

Noi le dorim spor la muncă și cu Dumnezeu înainte.

Reparații de biserici

Ca toate bisericile Transnistriene, a suferit aceiași soartă și Catedrala din acest oraș, Berezovca, distrusă și transformată în cinematograf.

In toamnă s'au luat măsuri numai pentru a se putea face serviciu divin în ea.

Astăzi, din inițiativa părinților Protopopi: Goian și Goncian această biserică e în perspectiva de a i se face o reparație radicală. S'a format un comitet de reparație în frunte cu d. prefect colonel Leonida Popp, d. col. Vlădescu, d. Cunetchi Alexandru suprefectul județului, d. Nogacevschi Grigore insp. școlar județean, d. Cucu C-tin, pretorul Raionului Berezovca și alții.

Pentru strângerea fondurilor necesare s'au lansat liste de subscripție pe întreg județul.

Sperăm că cel mai târziu până la 15 Septembrie 1942, să fie terminată și va sta falnic în mijlocul orașului așa cum a fost pe vremuri.

GR. NOGACEVSCHI
Inspector școlar județean

ROMÂNII IN VIAȚA MILITARĂ ȘI POLITICĂ DE PESTE NISTRU

(Urmare din pagina I-a)

Ghica, hatmanul Ilie Catargi, giurele nefericitului Ghica-Vodă, vornicul de aprozi Nicolae Bals, maiorul Marcu Gaios, căpitanul de lefegii Vartolomeu și vameșul Alecu Economu.

Imperiul Rosienesc anexându-se în urma păcii dela Iași, Transnistria, o populează mai cu seamă cu Români. Județe întregi sunt conferite de către Impărat emigranților români, care obțin moșii de mai multe mii de hectare de pământ. Un Ioan și Nicolae Cantacuzino capătă în Transnistria vreo 27.000 hectare, rămânând dela ei denumirea localităților Serbani și Cantacuzinovca. Tot atât pământ are și maiorul Marcu Gaios, întemeietorul moșiilor Marcova și Gaiosvca. Maiorul Ion Remare e stăpân pe Remarovca de astăzi; generalul Ilie Catargi întemeiază Ilino, Scarlat Sturdza e mosier la Ocna; sluger Ion Măcărăscul-la Flora; ispravnicul Dimitrie Cuca la Cosa; Matei Cantacuzino la Isternicova și Birzova; maiorul Hârjeu—la Costi; colonelul Ion Nicorită — la Iurcova; astfel sunt încă zeci și sute de Români, care stăpânesc alte moșii, fiind fondatorii unor sate, unor așezări și focare de cultură, în aceste stepe pustiite la retragerea Tătarilor. Și se înțelege dela sine, fiecare boier moldovean, venind acolo ca să stăpânească o moșie de 10-15.000 ha. nu venea în Transnistria singur, ci însoțit de zeci și sute de familii ale curtenilor și ale țăranilor români, care completează substratul populației actuale.

Dacă ar fi să vorbim numai de urmașii principalelor familii ale Românilor așezați în Transnistria ar fi să enumerăm în viața militară și politică a vecinilor noștri dela Răsărit pe generalii Cantacuzino și Catargi, pe diplomatul-scriitor Alexandru Scarlat Sturdza și pe ilustra sa soră, contesă Ruxandra Edling, din Odesa, pe diplomații urmași ai celor refugiați din Principatele Române la începutul secolului trecut, împreună cu Constantin Vodă Ipsilanti, pe mosierii Lăteanu, Canano, Florinski-Florescu, Grosulescu, Tolstoi dela moșia Grosulovo, Corbul, Boldescu, Maimescul, Socevanov, Misreată, Banov și mulți alții.

G. Bezviconi

Hronicul vremii

Sfinţirea bisericii din Târnăuca

Acum câteva zile în prezenţa autorităţilor civile şi militare, în comuna Târnăuca din jud. Tiraspol, s'a făcut creştinească sfinţire a bisericii satului, refăcută prin osârdia credincioşilor locuitori ai comunei.

Sfinţirea a fost săvârşită de I. P. S. S. Mitropolitul Nifon al Olteniei şi Arhimandritul Antim Nica dela Misiunea Ortodoxă Română din Transnistria, înconjuraţi de un sobor de preoţi.

I. P. S. S. Mitropolitul Nifon a ţinut credincioşilor o însufleţită predică, ascultată de popor ca o şoaptă de rugăciune.

Căci, comuna Târnăuca, e un sat curat moldovenesc, unde datina şi credinţa strămbună s'au păstrat cu sfinţenie.

Pentru reînoirea bisericii ca din pământ au apărut icoanele şi odoarele sfinte, păstrate în taină de credincioşi ani de zile.

După sfinţire, s'e servitt oaspeţilor o agapă creştinească, sub îngrijirea doamnei pretor Holanda, o inimoasă şi energică românca prin stăruinţa căreia, multe lucruri bune s'au făcut în această comună.

Luând cuvântul, păr. arhimandrit Antim Nica, dela Misiunea Ortodoxă Română din Transnistria, după ce mulţumeşte I. P. S. S. Mitropolitului Nifon pentru bunăvoinţa ce a avut-o de a veni în Transnistria ca să vadă opera realizată de cei peste 70 de preoţi misionari din eparhia Olteniei, spune între altele:

„Transnistria este astăzi un şantier vast de zidire nouă.

Numai în prezent sunt în curs de sfinţire circa 20 de biserici, numărul total al bisericilor şi al caselor de rugăciuni redate cultului fiind peste 500.

Numărul cel mai mare de preoţi cari au răspuns primei chemări misionare în Transnistria, sunt preoţii din Oltenia.

Astăzi, din malul Nistrului până în malul Bugului, cătări de slavă se înalţă lui Dumnezeu în limba scumpă a Neamului".

Vorbesc apoi d. Subprefect A. Smochină, pr. Vasile Rancanu dela Gorj şi d. Pleşcan, primarul satului Târnăuca. Seria cuvântărilor o închee I. P. S. S. Mitropolit Nifon, care dă arhiereasca binecuvântare poporului transnistrian.

La această impunătoare solemnitate creştinească, au luat parte dnii: A. Smochină, subprefectul jud. Tiraspol, Lt. Col. Dr. Valeriu Constantinescu, prof. Dimitrie Roman din Direcţia învăţământului, Cpt. Dr. Târziu, Dr. V. Holanda, pretorul raionului cu doamna, Dr. Weiterschau, d. Paul Nichel din Guvernământ, d-na Salduti, d-ra Dimitriu, d-nele Antonia Glaia, Iliescu Ecaterina, Antonescu Vasilichia, Rozica Casolteanu şi Florica Rădulescu dela Crucea Roşie, I. Cociu, inspector şcolar, Traian Ionescu din Misianea Ortodoxă, păr. Velichorschi Vespasian, pretorul judeţului, părintele Irimia Ion, părintele Stroe N., precum şi o numeroasă asistenţă.

Astfel, în Târnăuca Transnistriei româneşti, s'a sărbătorit ziua sfinţirii bisericii satului, zi care reprezintă biruinţa datinei şi a credinţei strămbe, biruinţa adevărului românesc.

MAJESTATEA SA REGELE MIHAI I PRINTRE VITEZELE NOASTRE TRUPE

(Urmare din pagina I-a)

După un zbor de câteva ore, trecând peste istmul Perecop, avionul M. S. Regelui a aterizat la Simferopol.

M. S. Regele a fost primit la aeroport de d. G-ral Hansen, de d. G-ral Manoliu, de d. g-ral Mociulski, precum şi de alţi şefi de unităţi.

O companie germană şi română a dat onorul în timp ce muzica militară intona imnul regal român.

La căminul ofiţerilor, d. general Hansen a închinat pentru M. S. Regele, făcând elogiul bravei Armate Române şi a comandanţilor ei, arătând sensul luptei româneşti în faţa ta dela Sevastopol.

A răspuns d. M. Antonescu, arătând vitejia ostaşilor noştri în luptele primejdiei slave şi comuniste şi faţă de agresiunea sovietică.

M. S. REGELE LA SEVASTOPOL

După vizitarea comandamentelor române şi germane din oraş, M. S. Regele însoţit de d. general Hansen şi de d. profesor Mihai Antonescu şi de d. general Manoliu au plecat cu maşinile spre Sevastopol.

Tot acest drum este parcă imaginea vie a vitejiei soldaţilor germani şi români. Cu cât te apropii mai mult de Sevastopol, cu atâta mitul eroic al vânătorilor noştri de munte capătă accente mai grave, mai impresionante. Fiecare urmă vorbeşte de faptele lor fără seamăn.

In toată Crimeea, dar mai cu seamă aici, diviziile Vânătorilor de Munte au cucerit prin bravura lor nu numai o nouă mândrie a Oştirii Române, dar şi admiraţia din plin meritată a camarazilor lor germani.

Dela Simferopol până la Bactschissaray satele sunt cu desăvârşire distruse. Distrugerea lor se datoreşte în cea mai mare măsură sălbăticiei nimicitoare a trupelor sovietice, care obligate să se retragă, nu găsesc altă consolare a înfrângerii decât pârjolul.

La Bactschissaray, veche capitală tătărească a Crimeei, la o distanţă de cca 40 km. de Sevastopol, formaţiuni de infanterie, cavalerie şi tancuri aclamă pe Suveran şi pe primul ministru.

Aci, la Bactschissaray, M. S. Regele şi primul ministru s'au închinat la cimitirul eroilor noştri.

Inainte de Sevastopol, M. S. Regele a vizitat fortul Maxim Gorki, complet distrus, interesându-se de modul cum s'au desfăşurat operaţiile militare şi bombardamentele.

VIZITAREA FORTULUI „MAXIM GORKI"

Fortul Maxim Gorki e alcătuit din două casemate colosale.

Fiecare casemată, săpată la adâncime de peste 10 m. are 8 guri de tunuri de 350 mm., cu bătaia 40 km., lungimea ţevilor de tun e de 20 m. iar cuirasa de oţel are cam 15 cm. grosime.

Ţevile de tun pot fi îndreptate în orice direcţie printr'un dispozitiv special de rotaţie.

M. S. Regele şi d. vice-preşedinte al consiliului de miniştri cercetează amănunţit monstrul acesta de oţel şi beton care acum zace cu capetele prăbuşite.

Cele mai multe ţevi s'au frânt.

Din interiorul casematelor iese un miros greu de cadavre în descompunere. De jur împrejur gropi uriaşe cauzate de bombele avioanelor Stuckas. Asupra acestui fort s'au aruncat mii de bombe, încât a trebuit să se răstoarne mai întâiu pământul pentru a se prăvăli şi casematele.

La Sevastopol M. S. Regele a fost primit de G.ralul Comandant al Sevastopolului care a dat toate explicaţiile asupra modului cum s'au efectuat asaltul şi cucerirea Sevastopolului.

Pământul aici e răscolit ca de un cutremur.

M. S. Regele a fost condus apoi pe înălţimea oraşului unde fâlfâie drapelul românesc şi unde g-ralul Manoliu a prezentat unităţile româneşti, iar lt. Sfetcu a dat M. Sale raportul.

La întrarea în port M. S. Regele a fost primit de toţi ofiţerii aflaţi în garnizoana Sevastopolului.

VITEJIA ARMATEI ROMÂNE ELOGIATĂ DE D. GENERAL MATTENKLOTT

Seara la Simferopol M. S. Regele, Primul ministru, d. g-ral Pantazi, d. g-ral Jienescu, Casa Militară a M. Sale, d. g-ral Gersterberg, colonelul Spalke, g-ral Manoliu, Episcopul Popovici, col. Marcel Ionescu, etc. au fost invitaţii g-ralului colonel S. S. von Alfensleben la masă.

D. g-ral Mattenklott, luând cuvântul, a arătat vitejia Armatei Române dovedită pe câmpiile Crimeei şi a închinat pentru M. S. Regele.

A răspuns d. prim-ministru M. Antonescu arătând că Majestatea Sa se găseşte pe pământul Crimeei pentru că a venit să mărturisească legătura Regelui cu armata bravă a Ţării.

Domnia-Sa a evocat împrejurările care au legat poporul german de poporul român şi au determinat hotărârea Mareşalului Antonescu de a porni războiul împotriva bolşevismului atunci când agresiunea sovietică făcea primii paşi pe trupul nostru împotriva Europei.

„Dacă Germania jertfeşte azi o generaţie întreagă pentru un viitor mai mare — a spus d. Prof. M. Antonescu — noi jertfim o generaţie pentru viitorul drepturilor şi onoarei noastre".

Domnia-Sa a închinat pentru Conducătorul Germaniei.

Duminică 2 August M. S. Regele a inspectat unităţile de Vânători de Munte din regiunea Simferopol Ialta, cercetând succesiv batalioanele acestor unităţi.

LA IALTA ŞI LIVADIA

M. S. Regele s'a interesat de situaţia ostaşilor şi a armamentului.

Pretutindeni unităţile au primit pe Suveran cu urale, iar d. prof. M. Antonescu a rostit ostaşilor mân-

D. PROF. MIHAI ANTONESCU

dria de recunoştinţă a Guvernului Mareşalului Antonescu şi a Ţării pentru vitejia lor.

M. S. Regele a continuat apoi călătoria Sa spre Ialta şi Livadia.

La Livadia M. S. Regele şi d. prof M. Antonescu au vizitat vechiul castel al împăraţilor Ruşiei. Zidurile sunt neatinse, dar prea frumoasele geamuri de cleştar au fost făcute ţăndări de bolşevici.

La masă a vorbit col. Schöder, comandantul grupării de coastă, care după ce a elogiat eroismul armatelor române şi germane a închinat pentru M. S. Regele şi România.

La înapoiere, M. S. Regele şi d. prim-ministru au vizitat casa de refacere a ostaşilor unei unităţi de munte dela Gurzuf.

Intre Gurzuf şi Simferopol au fost inspectate alte batalioane care au primit pe Suveran cu urale.

D. prof. M. Antonescu a vorbit acestor unităţi arătând grija pe care Mareşalul Antonescu şi Guvernul Ţării o poartă familiilor mobilizaţilor, precum şi mândria pe care o are în faţa vitejilor noştri din unităţile Vânătorilor de Munte.

Unul din batalionele Vânătorilor de Munte este unitatea în care M. S. Regele Şi-a primit instrucţia şi a primit gradul de ofiţer.

Aci M. S. Regele se opreşte, stă de vorbă cu ostaşii şi se interesează de fiecare.

Pretutindeni M. S. Regele adună ofiţerii în front, le strânge mâna bărbăteşte şi rosteşte cald ostaşilor: Bună ziua camarazi".

Ochii soldaţilor strălucesc de mândrie şi de bucurie, iar M. S. Regele şi mărturiseşte satisfacţia de a vedea unităţile Vânătorilor de Munte într'o desăvârşită organizare şi disciplină.

Primul ministru rămâne uneori în urmă, după plecarea M. S. Regelui, adună unităţile în careu, rosteşte cuvinte de recunoştinţă şi de mândrie românească, strânge mâna ofiţerilor şi a trupei, interesându-se de familiile ostaşilor.

La Simferopol d. prof. M. Antonescu a vizitat spitalul nr. 7 de Campanie, împărţind ţigări şi adresând cuvinte de caldă încurajare răniţilor.

MASA DELA CAZINOUL DIN SIMFEROPOL

Seara la cazinoul ofiţerilor a avut loc o mare masă la care participă toţi ofiţerii germani şi români din garnizoană.

D. g-ral Hansen rosteşte o cuvântare în care înfăţişează bucuria şi mândria pe care a avut-o ca general şi ca prieten al României să vadă vitejia armatelor noastre şi drapelul românesc fâlfâind încă dela ora 10 dimineaţa în ultima zi a bătăliei, deasupra Sevastopolului.

D-sa închină pentru Rege şi pentru Mareşal, exprimând Primului Ministru satisfacţia de a-l vedea în mijlocul armatei.

Domnul prof. M. Antonescu cere M. S. Regelui permisiunea de a răspunde în numele Guvernului Ţării.

„Soldaţii noştri au luptat pentru desrobirea pământurilor noastre — spune d. Prim Ministru — soldaţii noştri luptă azi pentru a răspunde sângelui german care s'a vărsat pentru desrobirea Basarabiei şi Bucovinei.

Mareşalul Antonescu a alăturat poporul român luptei Marelui Adolf Hitler, având conştiinţa că în faţa agresiunei şi primejdiei slave şi comuniste nu ne putem rezema existenţa decât pe singura putere militară şi anti-comunistă care mai rămâne Europei, pe Axă şi marea armată Germană".

D. prof. M. Antonescu exprimă apoi în numele M. S. Regelui, în numele său personal şi al Guvernului toată recunoştinţa pe care o poartă Generalilor noştri în frunte cu Generalul Avramescu, cu Generalul Manoliu, tuturor comandanţilor de Regimente şi unităţi pentru vitejia trupelor noastre.

„Aşi vrea ca domnii generali şi domnii ofiţeri germani — a spus d. M. Antonescu—să înţeleagă ce reprezintă vitejia, disciplina şi credinţa armatelor româneşti organizate într'un timp aflat de scurt de Mareşalul Antonescu.

„In 1940, Neamul Românesc şi-a pierdut graniţele.

Pierderea graniţelor pentru un popor este un temei de dezonoare şi de prăbuşire morală.

Neamul Românesc însă şi-a făcut din încercarea lui un temei de istorie nouă pe care nu o scrie prin cuvinte, ci prin sânge de jertfă şi prin voinţa de a trăi".

Arătând efortul economic şi administrativ pe care l-a făcut România dela 1940 şi până azi, D. M. Antonescu a spus:

„Neamul Românesc arată voinţa lui de a trăi şi de a stăpâni viitorul, pământul şi onoarea.

Luni, 3 August, M. S. Regele a trecut în revistă unităţile dela Simferopol.

La aeroport M. S. Regele a fost primit de toţi comandanţii şi ofiţerii din regiune.

SOSIREA LA BUCUREŞTI

După 4 ore de sbor, M. S. Regele şi domnul Vice-Preşedinte al Consiliului împreună cu însoţitorii au aterizat la ora 12 a. m. pe aerodromul Băneasa

Pe aerodrom au fost primiţi de M. S. Regina Elena şi de către domnii G.ral Popescu, Ministrul Afacerilor Interne, G-ral Vasiliu, Subsecretar de stat al Afacerilor Interne, prof. Al Marcu, Subsecretar de Stat al Propagandei Naţionale, P. Strihan, Subsecretar de stat la Interne, G-ral Ştefleа, şeful Marelui Stat Major, Baron von Killinger, Ministrul Germaniei la Bucureşti, G-ral Nicolescu, Comandantul Militar al Capitalei, G-ral Cameniţă şi reprezentanţii autorităţilor.

CRONICA SĂPTĂMÂNII

■ Cu prilejul constituirii asociaţiei germano-române, d. prof. Mihai Antonescu, vice-preşedinte al Consiliului de miniştri, a trimis Excelenţei Sale d-lui von Ribbentrop, ministrul afacerilor străine al Reichului, o telegramă la care a primit următorul răspuns:

Excelenţei Sale
D-lui Prof. MIHAI ANTONESCU,
Vice-preşedintele Consiliului de miniştri
Bucureşti

Mulţumesc foarte mult Excelenţei Voastre pentru telegrama pe care mi-aţi trimis-o cu ocazia înfiinţării Societăţii germano-române şi nădăjduesc că această Societate va aduce o contribuţie importantă la adâncirea prieteniei germano-române şi la strânsa legătură a popoarelor noastre care luptă astăzi glorioase împotriva bolşevismului.

Cu expresia celei mai sincere stime şi consideraţiuni,

Al Domniei-Voastre devotat,
JOACHIM VON RIBBENTROP

■ Cu prilejul aniversării naşterii Ducelui Mussolini, d. Mareşal Ion Antonescu, Conducătorul Statului Român, i-a trimis o telegramă de felicitare la care a primit următorul răspuns:

Excelenţei Sale
D-lui MAREŞAL ANTONESCU

Am primit cu multă bucurie urările ce mi-aţi trimis cu ocazia zilei de naştere şi vă mulţumesc călduros, iubite d-le Mareşal, pentru amabilele cuvinte.

MUSSOLINI

■ D. prof. Alexandru Marcu, ministru subsecretar de Stat al Propagandei Naţionale, a primit Luni dimineaţa la minister o delegaţie de 50 de învăţători şi învăţătoare din Transnistria, Basarabia şi Bucovina, cari au urmat cursurile de vară ale universităţii libere „N. Iorga" dela Vălenii de Munte. In numele învăţătorilor a vorbit d. Meleca, din Transnistria, care a mulţumit d-lui ministru al Propagandei pentru bunăvoinţa de a le fi pus la dispoziţie mijloacele trebuitoare pentru cunoaşterea României.

D. ministru Alexandru Marcu, arătându-şi bucuria de a vedea pe pământul Patriei pe aceşti fii ai mândrelor regiuni româneşti, şi-a încheiat cuvântarea cu aceste cuvinte:

„Voi, transnistrieni, reprezentaţi o adevărată minune românească, întrucât aţi rămas pe acele meleaguri complet înstrăinate, neştirbită stâncă românească. Aţi arătat odată mai mult că neamul românesc în orice loc s'ar afla este nepieritor. Nu văd un exemplu mai trăitor de trăinicia Neamului nostru. Voi sunteţi acolo marginea Neamului românesc, dar şi marginea civilizaţiei. Suntem mulţumiţi că vă avem în mijlocul nostru".

■ D. prof. Mihai Antonescu, vice preşedintele Consiliului de miniştri, a oferit Marţi la Preşedinţia Consiliului un dejun în onoarea d-lui Mareşal von Manstein, la care au participat d-nii: prof. Mihai Antonescu, vice preşedintele Consiliului de miniştri; Mareşal von Mannstein; Baron Manfred von Killinger, ministrul Germaniei la Bucureşti; amiral Tillessen; general Alfred Gerstenberg, ataşatul militar german al Aerului; colonel dr. Spalke, ataşatul militar german; sublt. von Mannstein; lt. von Spekt; general D. I. Popescu, ministrul Afacerilor Interne; general N. Stoenescu, ministrul Finanţelor; general Const. Pantazi, ministrul Apărării Naţionale; general Vasiliu Canstantin, subsecretar de Stat la ministerul Afacerilor Interne; general Ilie Ştefleа, şeful Marelui Stat Major; general C. Niculescu, Comandantul Militar al Capitalei; lt.-col. Em. Turtureanu, directorul militar al Cabinetului domnului vice preşedinte al Consiliului; maior Eugen Niculescu, adjutant la Cabinetul Domnului Mareşal Antonescu; lt. Vasilovici.

■ In ziua de 4 August a. c. domnul prof. Mihai Antonescu, vice preşedintele Consiliului de miniştri, a primit pe d-nii: Herman Neubacher, ministru plenipotenţiar; Renato Bova Scoppa, ministrul Italiei la Bucureşti; Suphi Tanriöer, ministrul Turciei la Bucureşti; Jaques Trüelle, ministrul Franţei la Bucureşti; Petroff-Tchamakoff ministrul Bulgariei la Bucureşti; Gerhard Stelnistrul Franţei la Bucureşti; Petroff-Tchomakoff

Ne-a părăsit un prieten

(Urmare din pagina I-a)

aiât de emerite în reorganizarea Transnistriei.

„Pe câmpiile şi colinele Transnistriene a început azi o viaţă nouă de muncă, de jertfă şi credinţă la înfăptuirea căreea puteţi fi mândru că aţi contribuit atât de mult.

„Duceţi patriei voastre salutul nostru de adâncă credinţă şi stimă iar pentru Dumneata ilustre colaborator păstrează pentru totdeauna întipărită în suflet icoana Transnistriei ce vă iubeşte, vă stimează şi-şi va aduce aminte totdeauna cu prietenie de colaborarea dvs".

Intreaga asistenţă ovaţionează pe d. dr. Ihnen, printr'o manifestaţie de caldă prietenie.

D. dr. Ihnen vădit impresionat şi cu modestia specifică d-sale aducând răspunsul de mulţumire, pronunţă următoarele:

„Sunt profund mişcat şi vă mulţumesc din toată inima pentru cuvintele pe care aţi binevoit să mi-le adresaţi. Când acum nouă luni am venit în Transnistria, nu ştiam unde se află această ţară şi ce trebue să fac acolo. Azi ştiu! Am mers cu d-voastră dela Nemirova, locul de domnie al lui Duca-Vodă până la Ovidiopol, dela Bar, ctre ne aminteşte de Miron Costin, până la Odesa, centrul industrial al Transnistriei, la porţile căreia au sângerat fiii Românie victorioase. Aceasta este Transnistria, ţara pentru care muncim.

Ce am văzut aici? şi ce am făcut?

Am cunoscut oamenii care conduc această ţară şi care mi-au devenit prieteni. Am cunoscut pământul acestei ţări şi ştiu ce o să ne aducă. Am văzut mizeria şi distrugerile provocate de bolşevici şi am mers spre îndreptarea lor.

Am ajutat numai puţin şi sper, că ceeace am făcut va fi spre binele acestei ţări. Am căutat prieteni şi camarazi şi sunt sigur că i-am găsit.

Pentru toate acestea îmi să vă mulţumesc încăodată, aţi făcut din mine un prieten al României, un prieten al frumuseţilor ei, al poporului, al cântecelor şi al sufletului românesc.

Ceeace am făcut până acum, voiu face şi mai departe pentru lauda oamenilor, care lucrează la renaşterea acestei ţări.

Sper şi doresc sincer, că la sfârşitul acestui război, când armata română se va întoarce victorioasă de pe front, să vă pot revedea şi să vă primesc la mine în Germania.

Ridic paharul în cinstea domnului Guvernator, a colaboratorilor săi şi la reuşita muncii dumneavoastră depusă aici! Trăiască România! Trăiască Transnistria!"

Incheind cu regretul pe care fiecare român din ţara dintre Nistru şi Bug, îl resimte puternic prin plecarea d-lui dr. Ihnen şi urându-i succesul cel mai desăvârşit în drumul pe care porneşte azi, îl rugăm să primească şi să păstreze prietenia şi buna amintire pe care noi toţi i-o păstrăm.

Al. Teodorescu

CAPORALUL PERDE ROMULUS

In aripa unităţii româneşti luptă o unitate germană: legătura o face *caporalul Perde Romulus*, însărcinat să vestească că între cele două armate se află o pădure ocupată de Ruşi... Artileria noastră nu ştie asta, şi continuă să tragă mereu în depărtare, când bine ar fi să se scurteze tragerea, bătându-se pădurea împănată cu cioloveci.

Ca să sboare mai repede, caporalul Perde alege drumul cel mai scurt. Gonind prea aproape de pădure, intră în focul Ruşilor, care nu-l cruţă... Intoarcerea, acum!.. După ce a scăpat teafăr odată mai are nevoe de acelaş noroc şi acum. Spre înserare trebue să raporteze de executare...

Dar prin întuneric, iată, a greşit drumul...

Motocicleta a amuţit lângă un crâng... Caporalul — orbăcăind prin pustiu şi besnă, — a nimerit peste avantposturile ruseşti!...

Nu există scăpare, dacă mai mişcă... Cu misiunea împlinită, — roşiorul se culcă înţelept la pământ şi aşteaptă... Aşteaptă o oră, două, apoi încă douăzeci, fără să sufle...

Peste alte 24 ore sosesc trupele române, cari-l descoperă... Şi călăreţul înţelege că trăeşte tot mulţumită vestii dusă de dânsul în ajun acolo la artileria românească, cu ordinul de a bate pădurea...

SERGENTUL JALENCU

..Un basarabean blajin la chip şi la grai, — sergentul cu termen redus *Jalencu Petru*, dintr'un pluton de roşiori.

Pe câmpul de luptă dela Sevastopol.

Gradatul primeşte ordinul de a acoperi cu grupa sa aripa dreaptă a plutonului vecin. Execută ordinul, — dar sub bombardament sunt retezate toate firele telefonice dintre liniile de asalt şi cealaltă parte a escadroanelor.

Cu mare caznă, soseşte ordinul de retragere pe vechea poziţie până la plutonul din stânga, a cărui aripă dreaptă era asigurată de roşiorii sergentului Jalencu. Din pricina focului ucigător, însă, acest ordin nu poate fi dat şi călăreţilor: grupa sergentului nostru rămâne astfel părăsită singură pe poziţie până la înnoptare.

Către înserare, Ruşii istoviţi de luptă se adăpostesc într'un bordei întărit, ceva mai înapoia liniei...

Sergentul Jalencu, — mai cutezător, — ia cu dânsul doi soldaţi mai „înfipţi", înarmaţi dela plecare cu sticle de benzină, pentru întâmpinarea tankurilor: se apropie tiptil până la uşa bordeiului şi trosc! — asvârle pe uşă toate sticlele cu benzină aprinsă!

O clipă de zăpăceală... In clipita aceasta, sergentul a şi zăvorit uşa, retrăgându-se, în vreme ce cioloveci din bordeiul aprins urlă prinşi de flăcări...

TRANSNISTRIA

1. M. S. Regele, întovărășit de d. Prof. Mihai A. Antonescu, trece în revistă la Taganrog, o formațiune română de tancuri.

2. Trupele române și germane trec Donul în bărci pneumatice.

3. Învățătorii din provinciile desrobite la Academia Română.

4. A sosit poșta: un eveniment așteptat cu nerăbdare de ostași.

5. M. S. Regele și d. Prof. Mihai A. Antonescu la o bucătărie de campanie.

6. După o aprigă luptă, ostașul român găsește câteva clipe libere pentru a trimite știri celor dragi de acasă.

7. Cu toate greutățile drumului, ostașii noștri nu slăbesc un pic dușmanul în retragere, dincolo de Donet.

8. Vânătorii de munte împing un tun pe o poziție înaintată.

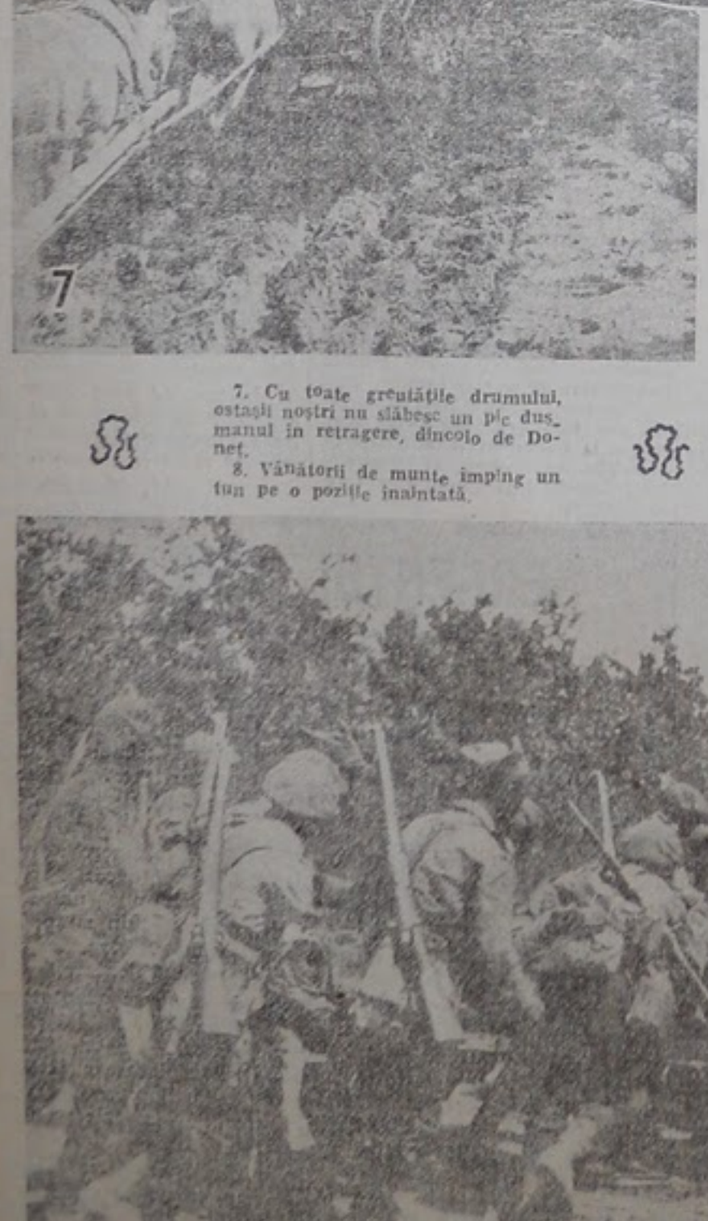

Tipografia „Societatea Națională de Editură și Arte Grafice DACIA TRAIANA", București, Str. Sărindar 5-7-9 — înmatriculată sub Nr 156/942 la Reg. Oficiului Comerțului București. Tipărită la 8.VIII.1942